

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Kompenzační bonus (podzim 2020) z pohledu správce
daně - územní pracoviště Náchod**

Bc. Věra Erberová

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Věra Erberová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Hradec Králové

Název práce

Kompenzační bonus (podzim 2020) z pohledu správce daně – územní pracoviště Náchod

Název anglicky

Compensation bonus (Autumn 2020) from the tax administrator point of view – the territorial workplace Náchod

Cíle práce

Cílem diplomové práce je vyhodnotit dané téma z pohledu platné právní úpravy se zaměřením na aspekty hmotněprávní a procesní. Praktická část práce bude zaměřena na ověření teoretických poznatků v praxi vybraného pracoviště správce daně, tedy na existenci daňových řízení evidovaných na územním pracovišti Náchod v druhé polovině roku 2020 v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2s, která se týkala problematiky kompenzačních bonusů. V závěru práce bude vyhodnocena efektivita dotčené právní úpravy v praxi a budou navržena možná řešení pro zlepšení procesu vyplácení kompenzačních bonusů.

Metodika

- shromáždění a prostudování pramenů a literatury pro zpracování zadané práce s využitím metody excerpte
- rozřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové analýzy právních textů jednotlivých částí
- získání podkladů pro analytickou část práce – konzultace s odborníky, rozhovory, statistická data
- vyhodnocení získaných dat metodou syntézy pro zpracování aplikační části práce
- sumarizace výsledků, vlastní zjištění
- vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce

Doporučený rozsah práce

60 – 70

Klíčová slova

kompenzační bonus; subjekt kompenzačního bonusu; správce kompenzačního bonusu; bonusové období; daňový řád;

Doporučené zdroje informací

BAXA, J. Daňový řád: komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011 (NOVELA 2021). ISBN 978-80-7357-564-9

KOLEKTIV. Meritum Daň z příjmů 2021. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 8/2020. ISBN 978 80-7598-775-4

KOLEKTIV. Meritum Mzdy 2021. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2/2021. ISBN 978 80 7676-030-1
LICHNOVSKÝ, Ondřej. Daňový řád: komentář. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. xx, 1062 stran. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-838-2.

MAKALOVÁ, Danka. Živnostenský zákon a prováděcí nařízení vlády s komentářem: úplné znění podle stavu k 1.1.2019. 1. vydání. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2019. 203 stran. ISBN 978-80-88265-09-2.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021

Předběžný termín obhajoby

2021/22 ZS – PEF

Vedoucí práce

Bc. Mgr. Veronika Jarolínová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 4. 10. 2021

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Kompenzační bonus (podzim 2020) z pohledu správce daně - územní pracoviště Náchod" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Bc. Veronice Dodamgoda Arachchige, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce za vstřícnost, cenné rady a odbornou konzultaci při psaní mé diplomové práce.

Kompenzační bonus (podzim 2020) z pohledu správce daně - územní pracoviště Náchod

Abstrakt

Tato Diplomová práce se zabývá vývojem institutu kompenzačních bonusů v čase, kdy prováděcím právním předpisem byla opakovaně prodlužována doba pro možnost žádat o kompenzační bonus těm fyzickým podnikajícím osobám, jež splňovaly zákonná kritéria pro vznik nároku na kompenzační bonus.

Primárním cílem teoretické části je objasnění základních právních pojmů, včetně procesního postupu správce daně při zpracování jednotlivých podaných žádostí. V praktické části je dané téma zachyceno na konkrétních případech a pomocí tabulek a grafů znázorněna a popsána sumarizace výstupů dat územního pracoviště v Náchodě s porovnáním hodnot v rámci Královéhradeckého kraje. V závěru práce je daná problematika vyhodnocena a navrženo možné řešení pro zmírnění negativních dopadů.

Klíčová slova: Kompenzační bonus; subjekt kompenzačního bonusu; správce kompenzačního bonusu; bonusové období; daňový řád;

Compensation bonus (Autumn 2020) from the point of view of the tax administrator - territorial workplace Náchod

Abstract

This diploma thesis deals with the development of the institute of compensatory bonuses over time, when the implementing legislation has repeatedly extended the time for the possibility to apply for a compensation bonus to those natural persons who have met the legal criteria for entitlement to the compensation bonus.

The primary goal of the theoretical part is to clarify the basic legal concepts, including the procedural procedure of the tax administrator in the processing of individual submitted applications. In the practical part, the topic is captured on specific cases and using tables and graphs shows and describes the summary of data outputs of the territorial office in Náchod with a comparison of values within the Hradec Králové region. At the end of the work, the issue is evaluated and proposed a possible solution to mitigate the negative impacts.

Keywords: Compensation bonus, the compensatory bonus entity, compensation bonus administrator, bonus period, tax regulations

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika.....	13
3 Teoretická část práce	15
3.1 Vymezení pojmu daně	15
3.2 Činnost správce daně	15
3.3 Organizace správce daně	16
3.4 Vymezení základních pojmů dle Zákona o kompenzačním bonusu	17
3.5 Podmínky pro vznik nároku na kompenzační bonus.....	25
3.6 Obsahové náležitosti žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu.....	28
4 Praktická část práce.....	29
4.1 Organizační struktura územního pracoviště v Náchodě	29
4.2 ADIS – Průběh zpracování žádosti o kompenzační bonus.....	30
4.3 Vybrané typy podaných žádostí a jejich podmínky.....	39
4.4 Přehled ekonomických subjektů v Královéhradeckém kraji	44
4.5 Přehled žádostí o kompenzační bonus v Královéhradeckém kraji	46
4.6 Porovnání období jaro 2020, podzim 2020 a jaro 2021	58
5 Zhodnocení a doporučení	63
5.1 Zhodnocení	63
5.2 Výsledek komparace jaro 2020, podzim 2020 a jaro 2021	64
5.3 Doporučení	65
6 Závěr.....	67
7 Seznam použitých zdrojů	69
8 Přílohy	73

Seznam grafů

Graf 1 – počty ekonomických subjektů 2020 - Náchod	46
Graf 2 – celkový počet podaných žádostí za jednotlivá ÚP v jednotkách.....	47
Graf 3 - celkový počet podaných žádostí v Náchodě v porovnání k celku v jednotkách....	48
Graf 4 – celkový počet vyplacených kompenzačních bonusů za jednotlivá ÚP	50
Graf 5 – podané žádosti OSVČ k počtu vyplacených žádostí OSVČ	51
Graf 6 - podané žádosti s.r.o. k počtu vyplacených žádostí s.r.o.....	51
Graf 7 - podané žádosti zaměstnanců DPP, DPČ k počtu vyplacených žádostí DPP, DPČ	52
Graf 8 – celkové počty podaných žádostí k počtu vydaných POP	53
Graf 9 – počet vystavených POP na ÚP Náchod.....	53
Graf 10 - celkové počty podaných žádostí k počtu zpětvzetí žádostí.....	54
Graf 11 – počet podaných zpětvzetí na ÚP Náchod	55
Graf 12 – celkové počty podaných žádostí k počtu zastavení řízení	56
Graf 13 – počet rozhodnutí o zastavení řízení na ÚP Náchod.....	56
Graf 14 – neoprávněně vyplacené kompenzační bonusy na ÚP Náchod	58
Graf 15 – žádosti OSVČ podané na ÚP Náchod za jednotlivá bonusová období	59
Graf 16 – žádosti s.r.o. podané na ÚP Náchod za jednotlivá bonusová období.....	60
Graf 17 – žádosti zaměstnanců DPP, DPČ podané na ÚP Náchod za jednotlivá bonusová období	62

Seznam tabulek

Tabulka 1 – počty OSVČ v období 2015 – 2020 v jednotkách	45
Tabulka 2 – počty s.r.o. v období 2015 – 2020 v jednotkách.....	45
Tabulka 3 – celkové počty podaných žádostí za jednotlivá ÚP v jednotkách.....	47
Tabulka 4 – srovnání počtu registrovaných OSVČ a podaných žádostí v Náchodě v jednotkách.....	49
Tabulka 5 – srovnání počtu registrovaných s.r.o. a podaných žádostí v Náchodě v jednotkách.....	49
Tabulka 6 – celkové počty vyplacených žádostí za jednotlivá ÚP.....	50
Tabulka 7 – počet zaslaných výzev k postupu odstranění pochybností v jednotkách.....	52
Tabulka 8 – počty zpětvzetí žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu v jednotkách ...	54
Tabulka 9 – rozhodnutí o zastavení řízení za jednotlivá ÚP v jednotkách.....	55

Tabulka 10 – podvodné žádosti neoprávněně vyplacené za jednotlivá ÚP	57
Tabulka 11 – OSVČ jaro 2020, podzim 2020, jaro 2021 v jednotkách.....	59
Tabulka 12 – s.r.o. jaro 2020, podzim 2020, jaro 2021 v jednotkách	60
Tabulka 13 – DPP, DPČ jaro 2020, podzim 2020, jaro 2021 v jednotkách	61

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Organizační schéma Finanční správy České republiky.....	16
Obrázek 2 – Organizační schéma územního pracoviště v Náchodě.....	29

Seznam použitých zkratk

ADIS – automatizovaný daňový informační systém

KOBO – kompenzační bonusy

ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

DK – daňová kontrola

DPP, DPČ – osoba vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr (zaměstnanec)

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

EPO – elektronická podání pro Finanční správu

FÚ – Finanční úřad

jaro 2020 – kompenzační bonus dle zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními a s výskytem koronaviru SARS CoV-2

jaro 2021 – kompenzační bonus dle zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

podzim 2020 – kompenzační bonus dle zákona č 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními a s výskytem koronaviru SARS CoV-2

POP – postup k odstranění pochybností

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

ÚP – územní pracoviště

ZDP – Zákon o daních z příjmů

ZP – zdravotní pojišťovna

1 Úvod

Pojem kompenzační bonus, vyplácený v České republice, je spojen s celosvětovou pandemií způsobenou virem SARS-CoV-2, která negativně zasáhla do života všech občanů a bylo tedy nutno přijetím adekvátních právních předpisů na vzniklou ekonomickou situaci zareagovat a pomoci fyzickým a právníckým osobám se s ní vyrovnat.

Virus nazývaný SARS-CoV-2 byl poprvé zaznamenán v prosinci 2019 v čínském městě Wu-chan. Světová zdravotnická organizace oznámila propuknutí globálního stavu zdravotní nouze v lednu 2020. První případy nákazy zaznamenané v České republice potvrdil Státní zdravotní ústav dne 1. března 2020¹. Vznik a rozšíření onemocnění COVID-19, které bylo vyvoláno novým koronavirem SARS-CoV-2, způsobilo, že vláda vyhlásila z důvodu ohrožení zdraví dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů první nouzový stav na území České republiky.² V konsekvenci vyhlášení nouzového stavu byla provedena řada omezujících opatření s negativním dopadem na podnikání, což představovalo pro mnohé podnikatele uzavření provozoven a povinnost učinit taková opatřená, která činnost provozování podnikatelské činnosti značně zkomplikovala. Někteří podnikatelé byli dokonce nuceni svou ekonomickou činnost zastavit úplně.

Navržené opatření, tzv. kompenzační bonus, jehož cílem bylo zmírnit dopady související se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 se primárně vztahovalo na osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), jejichž činnost byla částečně či úplně utlumena a došlo tak k zásadnímu negativnímu zásahu do jejich podnikání. K výše uvedenému, byl předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky zákon o kompenzačním bonusu, týkající se jarního období. Vzhledem k nutnosti co nejrychleji postiženým podnikatelům umožnit čerpání finanční výpomoci prostřednictvím kompenzačního bonusu, bylo cílem projednat návrh zákona v rámci vyhlášeného stavu legislativní nouze ve zkráceném jednání. První zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními a s výskytem koronaviru SARS CoV-2, vešel v platnost dne 14. 4. 2020 s účinností od 15. 4. 2020³ a týkal se jarního období.

¹ <https://koronavirus.mzcr.cz/v-ceske-republice-jsou-prvni-tri-potvrzene-pripady-nakazy-koronavirem/>.

² Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 22. 4. 1998. Částka 39. ISSN 1211-1244.

³ <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/277383/0/2/duvodova-zprava-c-lit277383cz-duvodova-zprava-k-zakonu-c-159-2020-sb-o-kompenzacnim-bonusu-v-souvislosti-s-krizovymi-opatrenimi-v-souvislosti-s-vyskytem-koronaviru-sars-cov-2>.

Kompenzační bonus bylo možné získat za období od 12. 3. 2020 do 8. 6. 2020 v částce 500 Kč za kalendářní den.

Dne 5. října 2020 na dobu 30 dnů, tj. do 4. listopadu 2020 byl ze stejných důvodů vyhlášen druhý nouzový stav. Následný zákon o kompenzačním bonusu, za tzv. podzim 2020 byl s ohledem na potřebu co nejrychleji finančně vypomoci postiženým podnikatelům, přijat zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, který vešel v platnost dne 13. 11. 2020 s účinností od 14. 11. 2020⁴. Kompenzační bonus bylo možné získat za období od 5. 10. 2020 do 15. 2. 2021 v částce 500 Kč za kalendářní den.

Zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021, byl v pořadí třetím zákonem zaměřeným na negativní dopad ekonomiky v důsledku pandemické situace a vešel v platnost 26. 2. 2021 s účinností od 27. 2. 2021. Tento zákon nebyl vyhlášen v nouzovém stavu, ale v návaznosti na zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, jenž však neobsahoval v rámci vymezených mimořádných opatření dostatečnou škálu možných nástrojů pro řešení vzniklé situace.⁵ Kompenzační bonus bylo možné získat za období od 1. 2. 2021 do 31. 5. 2021 v částce až 1 000 Kč za kalendářní den.

Vyřizováním a vyplacením žádostí o kompenzační bonus byly pověřeny místně příslušné finanční úřady, jež v rámci své činnosti spravují daně z příjmů nejen osobám samostatně výdělečně činným, ale i dalším podnikatelským subjektům a osobám, jež o kompenzační bonus byly oprávněny žádat. Postup správce daně, který byl použit pro vyplacení kompenzačních bonusů, vycházel z ustanovení zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními a v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2. Dále ze zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 i zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021, kde se hovoří o „správci kompenzačního bonusu“, v souladu s ustanovením zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/285297/1/2/duvodova-zprava-c-lit285297cz-duvodova-zprava-k-zakonu-c-461-2020-sb-o-kompenzacnim-bonusu-v-souvislosti-se-zakazem-nebo-omezenim-podnikatelske-cinnosti-v-souvislosti-s-vyskytem-koronaviru-sars-cov-2>.

⁵ Zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbirka zákonů České republiky. 25. 2. 2021. Částka 38. ISSN 1211-1244.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zpracovat dané téma z pohledu platné právní úpravy týkající se subjektů kompenzačních bonusů se zaměřením na aspekty hmotněprávní a procesní, a to zejména na provázanost jednotlivých právních předpisů. Na základě provedené analýzy je dílčím cílem vyhodnotit podané žádosti jednotlivými skupinami žadatelů, vyplacených i nevyplacených žádostí, zahájených řízení správce daně v rámci prokázání nároku na poskytnutí kompenzačního bonusu a analýza jednotlivých druhů žádostí podaných na územním pracovišti v Náchodě. Dalším záměrem je porovnání zanalyzovaných dat s daty ostatních územních pracovišť Královéhradeckého kraje. Na základě zjištění identifikovat nedostatky spojené s vyplácením kompenzačních bonusů a navrhnout vhodná řešení k eliminaci nežádoucích dopadů.

2.2 Metodika

Diplomová práce byla rozdělena na dvě základní části, teoretickou a praktickou. Vzhledem ke skutečnosti, že ke vzniku institutu kompenzačního bonusu došlo poměrně nedávno, nebylo možné při zpracovávání teoretické části práce provést literární rešerši z důvodu absence odborné literatury vztahující se k problematice kompenzačních bonusů a byla tedy provedena pouze analýza normativních textů. Důležitým zdrojem pro zpracování teoretické části práce byly dále vydané vnitřní předpisy, stanoviska a metodické pokyny zpracované Generálním finančním ředitelstvím České republiky.

Na základě obsahové analýzy právních textů byly objasněny základní právní pojmy související s institutem kompenzačního bonusu, specifikovány jednotlivé podmínky pro splnění možného vzniku nároku na poskytnutí kompenzačního bonusu. Obecně byl definován základní právní rámec činnosti správce daně a dále byly vymezeny základní pojmy týkající se daňového řízení, tj. zejména účastníků řízení a předmětu řízení s důrazem na podání účastníků řízení ve věci vyplácení kompenzačních bonusů. Praktická část práce byla nejprve zaměřena na organizační strukturu správce daně a z procesního hlediska byl uveden postup ověřování podmínek při určování oprávněnosti nároků žadatelů specifikovaných v jednotlivých žádostech při zadávání do informačního systému ADIS. Byly zde tak specifikovány průběhy vyřizování jednotlivých žádostí a dále byly popsány

vybrané problematiky při ověřování správnosti a oprávněnosti podaných žádostí jak z pohledu správce daně, tak žadatelů.

Další část byla věnována ověření teoretických poznatků v praxi s uvedením vybraných příkladů zaměřených na některá úskalí týkající se problematiky kompenzačních bonusů. Následným krokem byl metodou syntézy sestaven přehled a došlo k porovnání množství ekonomických subjektů Královéhradeckého kraje (data získána z Českého statistického úřadu) s jednotlivými druhy podaných žádostí na územním pracovišti v Náchodě (data poskytnuta Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, územní pracoviště v Hradci Králové). Data byla získána na základě žádosti o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, díky čemuž byly poskytnuty počty podaných žádostí, počty vyplacených finančních prostředků, počty zpětvzetí žádostí, počty zastavení řízení, počty POP, počty podvodných žádostí. Pro potvrzení validity získaných dat došlo k porovnání předmětných zjištění s údaji v rámci celého Královéhradeckého kraje. Komparace byla provedena s využitím tabulek a grafů sestavených pomocí tabulkového procesoru Excel 2016. Následně byla data získaná z elektronických informačních zdrojů správce daně a listinných dokumentů poskytnutých na základě výše uvedené žádosti o poskytnutí informací podrobena korelační analýze⁶ prostřednictvím analýzy dat v tabulkovém procesoru Excel 2016. Pro dokreslení dané problematiky byly zpracovány metodou komparace data vztahující se k jednotlivým bonusovým obdobím (jaro 2020, podzim 2020 a jaro 2021). Metodou komparace teoretické a aplikační části práce byla daná problematika vyhodnocena a bylo navrženo možné řešení pro zmírnění negativních dopadů vzniklých v souvislosti s rozhodováním o nárocích týkajících se vyplácení kompenzačních bonusů.

⁶ Korelační analýza se zabývá vzájemnými závislostmi, kdy se klade důraz především na těsnost vzájemného vztahu. Východiskem pro měření těsnosti závislosti je příslušný regresní model. Intenzita závislosti je charakterizována výběrovým korelačním koeficientem r , jenž může nabývat hodnot z intervalu $\langle -1, 1 \rangle$, kdy slabá závislost je v intervalu $(0, 0,3 \rangle$, mírná závislost je v intervalu $(0,3, 0,8 \rangle$ a silná závislost pak $(0,8, 1 \rangle$. (Svatošová a Kába, 2007)

3 Teoretická část práce

3.1 Vymezení pojmu daně

Předmětem správy daní jsou daně, které znamenají příjem veřejného rozpočtu, nebo snížení veřejného rozpočtu. Daň je povinná, nenávratná, neúčelová, neekvivalentní, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu a způsob výběru od daňového subjektu přes správce daně do příslušného veřejného rozpočtu musí být upraven zákonem. Příslušenstvím daně pak nazýváme úroky, penále, pokuty a náklady řízení. Základní pravidla upravující správu daní obsahuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.⁷

Daňová soustava v České republice vymezuje v současnosti daně z příjmů, daň z přidané hodnoty, daně spotřební, daně energetické, daň z nemovitých věcí, daň silniční, daň z hazardních her, správní poplatky, soudní poplatky, místní poplatky, ostatní poplatky, cla, veřejné pojistné na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění, peněžitá plnění obdobná daním a poplatkům (například odvod z elektřiny ze slunečního záření).

3.2 Činnost správce daně

Správce daně je dle § 10 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád správní orgán, nebo jiný státní orgán v rozsahu, v jakém mu je zákonem nebo na základě zákona svěřena působnost v oblasti správy daní.⁸ Svou působnost provádí prostřednictvím úředních osob, které jsou na jednotlivá systematizovaná místa vybírány na základě výběrových řízení s danými požadavky dle charakteru služebního místa.

Mezi základní zásady správy daní vymezené v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád⁹ patří zásada zákonnosti, zásada zákazu libovůle, zásada přiměřenosti, zásada procesní rovnosti, zásada součinnosti, zásada poučovací, zásada vstřícnosti a slušnosti, zásada rychlosti a hospodárnosti, zásada volného hodnocení důkazů, zásada legitimního očekávání, zásada materiální pravdy, zásada zákazu zneužití práva, zásada nevěřejnosti a zachování mlčenlivosti při správě daní, zásada oficiality, zásada vymezující obecně přístup správce daně k údajům.

⁷ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 22. 7. 2009. Částka 87. ISSN 1211-1244.

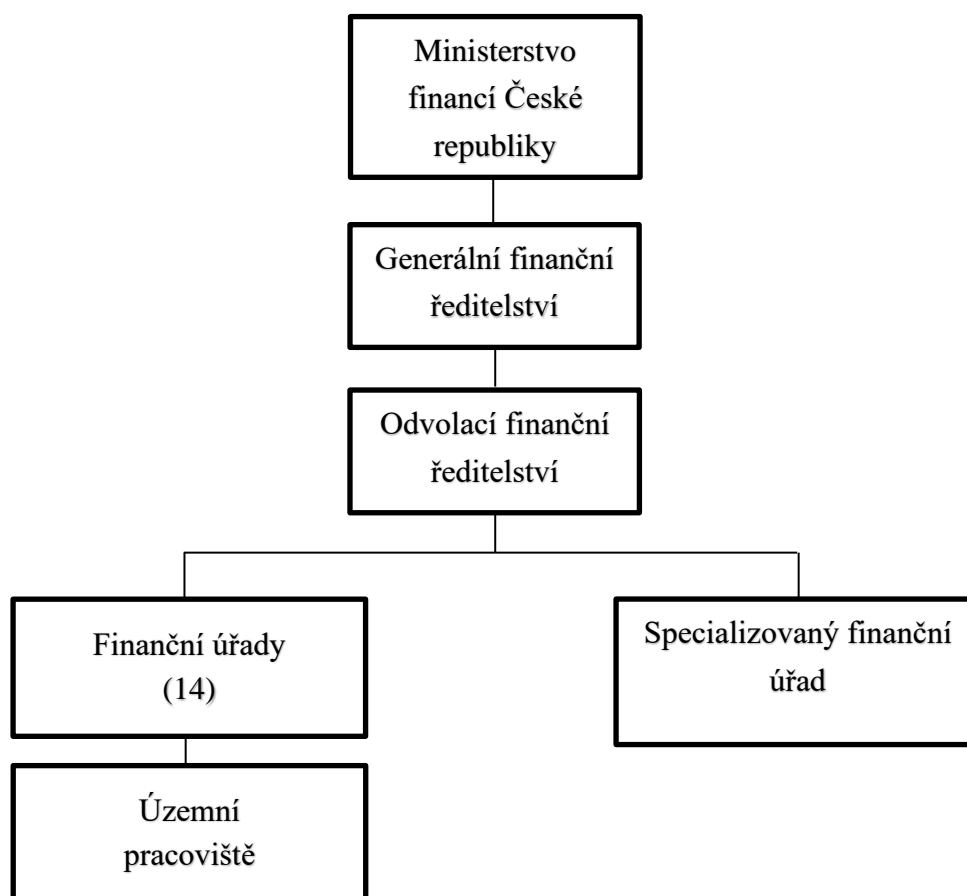
⁸ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 22. 7. 2009. Částka 87. ISSN 1211-1244.

⁹ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbíрка zákonů České republiky*. 22. 7. 2009. Částka 87. ISSN 1211-1244.

3.3 Organizace správce daně

Struktura Finanční správy České republiky (viz obrázek 1) vychází ze zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, s účinností od 1. 1. 2013.¹⁰

Obrázek 1 – Organizační schéma Finanční správy České republiky

Zdroj: <https://www.financnisprava.cz/>, vlastní úprava

Soustavu správních orgánů podřízených Ministerstvu financí České republiky tvoří:

- Generální finanční ředitelství se sídlem v Praze
- Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně
- 14 finančních úřadů s působností a sídlem dle vyšších územních samosprávných celků – krajů (Finanční úřad pro Středočeský kraj, Finanční úřad pro Jihočeský kraj, Finanční úřad pro Plzeňský kraj, Finanční úřad pro Karlovarský kraj,

¹⁰ Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbirka zákonů České republiky*. 23. 12. 2011. Částka 157. ISSN 1211-1244.

Finanční úřad pro Ústecký kraj, Finanční úřad pro Liberecký kraj, Finanční úřad pro Královéhradecký kraj, Finanční úřad pro Pardubický kraj, Finanční úřad pro kraj Vysočina, Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Finanční úřad pro Olomoucký kraj, Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, Finanční úřad pro Zlínský kraj, Finanční úřad pro hlavní město Prahu)

- Specializovaný finanční úřad se sídlem v Praze.

3.4 Vymezení základních pojmů dle Zákona o kompenzačním bonusu

K základním pojmům vymezeným v zákoně č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 patří osoba samostatně výdělečně činná (dále též podnikatel, OSVČ), společník společnosti s ručením omezeným (dále též společník s.r.o.) a osoba vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr (dále též zaměstnanec DPP, DPČ).

Osoba samostatně výdělečně činná (podnikatel, OSVČ)

Základní vymezení, jež definuje osobu samostatně výdělečně činnou (podnikatele, OSVČ), je uvedeno v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v § 420 až § 423. Za podnikatele je považována fyzická osoba, která vykonává svým jménem výdělečnou činnost za účelem dosažení zisku na základě živnostenského, nebo jiného oprávnění. Za určitých okolností je možné podnikání i bez živnostenského oprávnění. Takováto osoba může i nemusí být zapsaná v obchodním rejstříku, a to buď dobrovolně, nebo povinně, což je uvedeno v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

První možností je podnikání na základě živnostenského oprávnění, kdy je osobě přiděleno IČO (tzv. identifikační číslo) a které je vydáno příslušným živnostenským úřadem.

Definovanými druhy živnostenských oprávnění existují jednak volné živnosti, kdy k živnostenskému oprávnění není třeba žádných specifických požadavků. Další možností živnostenského oprávnění jsou živnosti vázané. Tyto jsou definovány v příloze č. 2 k živnostenskému zákonu, přičemž pro živnostenské oprávnění je třeba prokázat odbornou způsobilost, a to buď na základě potřebného vzdělání, praxe nebo odborné zkoušky. V případě, že daná kritéria podnikatel nesplňuje, musí najít osobu, která bude podle

§ 11 živnostenského zákona odpovědného zástupce vykonávat. K dalším živnostenským oprávněným řadíme živnosti řemeslné, jež jsou definovány v příloze č. 1 k živnostenskému zákonu a dle kritérií je k nim přístupováno jako k živnostenskému oprávnění u vázané živnosti. Poslední z možných živností, jsou koncesované živnosti definované v příloze č. 3 k živnostenskému zákonu a rovněž je k živnostenskému oprávnění přístupováno jako u vázané živnosti.¹¹

Druhou možností je podnikání bez živnostenského oprávnění. Jsou to činnosti, pro které živnostenské oprávnění není vyžadováno. Jedná se například o činnosti jako je zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství, kde je třeba se zaregistrovat na obecním úřadě a podat žádost o zápis do Evidence zemědělských podnikatelů dle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství¹², dále činnost autorů, nezávislá povolání, která nejsou živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů (např. spisovatel, herec, hudebník), činnosti a podnikání podle zvláštních předpisů, ke kterým je většinou třeba státní zkouška (např. soudní exekutoři, advokáti, daňoví poradci, makléři, správci konkursní podstaty...). Tito jsou registrováni v jednotlivých profesních komorách, dle vykonávané profese.

Pokud však podnikatel zvažuje, zda požádat o živnostenské oprávnění, přestože ho k výkonu svého podnikání nepotřebuje, pak by měl eventuálně zvážit i daňové dopady při uplatnění možných výdajových paušálů dle zákona o daních z příjmů, kde jsou definovány maximální výše částek a procenta pro uplatnění výdajových paušálů bez živnostenského oprávnění a se živnostenským oprávněním.

Každý nově začínající podnikatel má tzv. oznamovací povinnost, na základě, které nahlašuje vyplněním příslušného formuláře, zahájení samostatné výdělečné činnosti České správě sociálního zabezpečení, Zdravotní pojišťovně, u které je daný podnikatel pojištěn na místně příslušném Finančním úřadu.

Podnikateli je přiděleno jednotlivými institucemi identifikační číslo, které používá ve všech hlášeních, včetně zasílaných plateb.

Po zaevidování na jednotlivé instituce má podnikatel povinnost platit měsíční zálohy na zdravotní pojištění a sociální (důchodové) pojištění. Splatnost na sociální pojištění je vždy v tom konkrétním měsíci a okamžikem úhrady pro daný měsíc se rozumí datum připsání platby na příslušný účet České správy sociálního zabezpečení. Minimální záloha sociálního

¹¹ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2. 10. 1991. Částka 87. ISSN 1211-1244.

¹² Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 24. 9. 1997. Částka 87. ISSN 1211-1244.

pojištění je pro rok 2021 stanovena jako 29,2 % z jedné čtvrtiny průměrné mzdy zaokrouhlené na celé koruny nahoru, což činí částku 2 588 Kč¹³.

Dále má podnikatel možnost dobrovolně hradit zálohy na nemocenské pojištění, které činí pro rok 2021 minimální částku 147 Kč. Od výše platby se pak odvíjí i výše čerpání nemocenského pojištění v případě pracovní neschopnosti.¹⁴

Splatnost záloh pro zdravotní pojištění je vždy do 8. dne následujícího měsíce. Minimální záloha zdravotního pojištění je vypočítána z poloviny průměrné (zaokrouhlené) měsíční mzdy vynásobené sazbou zdravotního pojištění 13,5 % zaokrouhlenou na celé koruny nahoru. Pro rok 2021 tato částka činí 2 393 Kč.¹⁵

Začínající podnikatel je rovněž povinen na Finančním úřadu vyplnit přihlášku, kde nahlásí, k jakým daním se přihlašuje a na základě určených formulářů pak v pravidelných termínech podává jednotlivá tvrzení.

Přihlášen je vždy k dani z příjmů fyzických nebo právnických osob (dle formy podnikání). Může být však přihlášen i k dalším daním, a to dle povahy podnikání. Jedná se například o daň: silniční, z nemovitostí, ze závislé činnosti, srážková, spotřební, energetické daně, daň z přidané hodnoty...

Nový institut paušální daně je s účinností od 1. ledna 2021 zaveden zákonem, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti s paušální daní. Poplatník, který se rozhodne využít paušální režim, musí splnit kritéria, za jakých se lze využít institutu paušální daně. Musí být OSVČ dle zákona upravujícího důchodové pojištění a dle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, nesmí být plátcem DPH s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby, není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti. Dále není veden jako dlužník a není proti němu zahájeno insolvenční řízení. Pro rok 2021 byla stanovena měsíční úhrada ve výši 5 469 Kč (složena z částky zdravotního pojištění, sociálního pojištění a daně z příjmů) se splatností do 20. tého v měsíci.¹⁶

Pro komunikace s úřady mohou mít fyzické osoby a právnické osoby nezapsané v obchodním rejstříku zřízenou datovou schránku dobrovolně. Takto zřízenou schránku

¹³ <https://www.cssz.cz/zalohy-na-pojistne-na-duchodove-pojistenih#:~:text=Minimalni%20platba%20zdravotniho%20pojisteni%20pro%20rok%202021%20u,z%20loha%20din%2020036%20K%208D>.

¹⁴ <https://www.cssz.cz/-/minimalni-platba-pojistneho-na-nemocenske-pojistenih-bude-od-ledna-cinit-147-kc>

¹⁵ <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>

¹⁶ <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/pausalne-bude-letos-platit-dane-a-pojist-40535>

mohou kdykoliv zneprístupnit. Povinnost zřídít datovou schránku, mají právnické osoby, dále advokáti, daňoví poradci a insolvenční správci. V případě, že má podnikatel datovou schránku založenou, pak prostřednictvím této zasílá všechna hlášení na instituce, jako je například Finanční úřad, Česká správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovna, Úřad práce České republiky... Pokud by učinil podání jiným způsobem než datovou schránkou, stává se podání neplatné. Datem doručení písemností do datové schránky se stává buď okamžik přihlášení do datové schránky, nebo doručení tzv. fikcí, tedy nejpozději 10 – tím dnem od doručení písemnosti do datové schránky adresáta.

Používá-li podnikatel v rámci ekonomické činnosti provozovny, má dle §§ 17–31 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, povinnost tyto ohlásit na Živnostenský úřad před tím, než provozovny používat začne.¹⁷

Společník společnosti s ručením omezením

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích definuje kapitálové společnosti. Společnost s ručením omezeným (s.r.o.) reprezentuje nejpoužívanější formu obchodní společnosti u nás a je společně s akciovou společností (a.s.) řazena mezi tzv. kapitálové společnosti, jejichž charakteristickými znaky jsou účast ve společnosti formou poskytnutého kapitálu, majetek společníků je oddělen od majetku společnosti, nízké riziko spojené s ručením společníků za závazky společnosti, základní kapitál může být i jen 1 Kč.

Hlavní výhodou založení s. r. o. je to, že společníci firmy neručí za závazky celým svým majetkem, ale pouze do výše nesplacených vkladů. Odpovědnosti se však nemohou zbavit členové orgánů společnosti (jednatelé), pokud by bylo prokázáno, že společnosti způsobili škodu. Společnost s ručením omezeným je zakládána tzv. společenskou smlouvou (v případě více společníků), nebo zakladatelskou listinou (v případě jednoho společníka), což bývá sepsáváno většinou u notáře, který rovněž podává návrh na zápis firmy do obchodního rejstříku. Další nutností je zaevidování oborů činností dle zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon a v případě zřízené provozovny, pak rovněž její ohlášení. V neposlední řadě musí být společnost přihlášena na Finančním úřadu minimálně k dani z příjmů právnických osob. Společnost může být přihlášena i k dalším daním, a to dle povahy podnikání. Jedná se například o daň silniční, z nemovitostí, ze závislé

¹⁷ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2. 10. 1991. Částka 87. ISSN 1211-1244.

činnosti, srážková, spotřební daň, energetické daně, daň z přidané hodnoty... Právnícké osoby zapsané v obchodním rejstříku mají dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů dle §§ 3 a 5 datovou schránku zřízenou povinně a komunikace s úřady probíhá výhradně prostřednictvím datové schránky. Pokud by bylo jakékoliv podání učiněno jiným způsobem než prostřednictvím datové schránky, stává se podání neúčinné.

Pro fyzické i právnícké osoby platí, že při zahájení podnikatelské činnosti se podnikatel (OSVČ), nebo společnost automaticky nestává plátcem DPH, stává se jím buď dobrovolně, na základě žádosti o registraci k DPH, nebo překročením obratu dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

V případě, že se podnikatel, nebo společnost stane plátcem DPH, mezi povinnosti patří mimo jiné podávání daňového přiznání k DPH na místně příslušný Finanční úřad, a to ke dvacátému pátému dni měsíce, který bezprostředně následuje po konci zdaňovacího období, kterým může být kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí (nový plátce DPH je automaticky zaregistrován jako měsíční plátce DPH).

Současně s daňovým přiznáním je podáváno i kontrolní hlášení, ve kterém je uveden podrobný výčet přijatých a uskutečněných zdanitelných plnění (faktury došlé a vystavené) tak, jak je definováno v ZDPH. Tato povinnost nabyla platnost dne 1. 1. 2016.

Pokud fyzická, nebo právnícká osoba obchoduje v rámci Evropské Unie, plátcem DPH je jak dodavatel, tak odběratel, fakturace probíhá v částkách osvobozených od DPH. Tato uskutečněná zdanitelná plnění (vystavené faktury za služby, nebo zboží pro odběratele, kterým není tuzemský odběratel) jsou vykazována v souhrnném hlášení po řádcích jako jednotlivá uskutečněná zdanitelná plnění. Přesné definice, co je dodání zboží, či dodání služeb jsou vymezeny v §§ 13 a 14 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Rozdílem pro podávání daňového přiznání nespočívá pouze skutečnosti, že právnícká osoba musí podávat kontrolní hlášení měsíčně i v případě, že se stane plátcem DPH čtvrtletním.

Probíhající ekonomická činnost je u subjektu evidována buď formou daňové evidence (do 31. 12. 2003 používán pojem jednoduché účetnictví) nebo vedením účetnictví (tzv. podvojně účetnictví), dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Účtování na základě souvztažných „podvojných“ zápisů vyžaduje určité penzum odborných znalostí a zpravidla se bez účetního programu nelze obejít. Daňová evidence je méně administrativně náročná a nemá daná striktní pravidla pro zápisy jednotlivých operací. Zjednodušeně

lze sdělit, že rozdíl mezi daňovou evidencí a účetnictvím je ten, že u daňové evidence se zaznamenávají příjmy a výdaje za sledované období, kdežto u účetnictví jsou to náklady a výnosy účetního období. U daňové evidence je to vždy kalendářní rok, u vedení účetnictví může být účetním obdobím kalendářní, nebo hospodářský rok (12 po sobě jdoucích měsíců – například 1. 4. běžného roku až 30. 3. následujícího roku). Největším rozdílem mezi evidencemi je okamžik účtování o transakcích. Používaný akruální princip uplatňovaný v účetnictví znamená, že transakce jsou účtovány v období, se kterým věcně a časově souvisí, bez ohledu na realizaci peněžních toků (úhrady). V daňové evidenci jsou transakce zachyceny v okamžiku realizace platby (úhrady), která je buď příjmem, nebo výdajem, jenž ovlivňuje zisk, případně ztrátu podnikatele. Výjimku z tohoto principu tvoří nepeněžní operace, například odpisy hmotného a nehmotného majetku.

Kdo, za jakých podmínek a v jaké výši platí daně z příjmů, je definováno v Zákoně o daních z příjmů. Přiznání se vyplňuje po ukončení zdaňovacího období, kterým může být kalendářní nebo hospodářský rok.

Pokud se podnikatel, nebo společnost rozhodne pro zaměstnávání osob, je třeba dodržet povinnosti, které ukládá zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Tento upravuje pracovněprávní vztah zaměstnance a zaměstnavatele při výkonu závislé činnosti. Paragraf 1a upravuje smysl a účel vyjadřující základní zásady pracovněprávních vztahů. Závislá činnost je definována jako vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance.

Osoba vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, definuje vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Pracovní poměr definují §§ 30 – 73a, dohodu o provedení práce § 75, dohodu o pracovní činnosti § 76. Tyto druhy patří mezi základní pracovněprávní vztahy.

Dohoda o provedení práce může být uzavřena až do rozsahu 300 hodin v kalendářním roce. Do rozsahu práce je započítána rovněž doba práce konaná zaměstnancem pro zaměstnavatele ve stejném kalendářním roce na základě jiné dohody o provedení práce. Dohoda o provedení práce musí být povinně v písemné formě, dále na jaké období je uzavírána, přičemž jedno vyhotovení obdrží zaměstnanec.

Dohodu o pracovní činnosti lze uzavřít pouze v písemné podobě, přičemž rozsah může i nemusí přesahovat v témže kalendářním roce 300 hodin. Záleží na dohodě mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, jaký vztah bude pro výkon činnosti zvolen. Na základě

dohody o pracovní činnosti však nelze vykonávat práci v rozsahu překračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby, což je posuzováno za celou dobu uzavřené dohody o pracovní činnosti, nejdéle však za období 52 týdnů.

Zákon č. 461/2020 Sb. o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 - podzim 2020

Zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 podzim 2020 definuje, kdo a za jakých podmínek má nárok na kompenzační bonus. Největším rozdílem proti zákonu č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, který byl platný pro jaro 2020 je ten, že kompenzační bonus podzim 2020 je vztahován na konkrétní zakázané, či omezené podnikatelské činnosti, nikoliv ke krizovým opatřením v souvislosti s výskytem koronaviru, tak, jak tomu bylo v jarním období. V konkrétní rovině bylo cíleno především na zákazy a omezení vyplývající z usnesení vlády České republiky o přijetí krizového opatření ze dne 12. října 2020 č. 1021, které měly dopad zejména na oblasti podnikání typu provozování restauračních zařízení a barů, provozování hudebních, tanečních, herních a podobných společenských klubů a diskoték, pořádání koncertů a jiných hudebních, divadelních a filmových představení, pořádání svatebních oslav, oslav vstupu do registrovaného partnerství a smutečních hostin, provozování cirkusů a varieté, pořádání poutí a podobných tradičních akcí, pořádání kongresů a jiných vzdělávacích akcí, pořádání veletrhů, provozování vnitřních sportovišť, posiloven a fitness center, umělých koupališť, wellness zařízení, provozování zoologických zahrad, provozování muzeí, galerií, výstavních prostor, hradů, zámků a obdobných historických nebo kulturních objektů, hvězdáren a planetárií.¹⁸

Období platnosti tohoto zákona bylo rozděleno na následující bonusová období:

- první bonusové období od 5. 10. 2020 do 4. 11. 2020
- druhé bonusové období od 5. 11. 2020 do 21. 11. 2020
- třetí bonusové období od 22. 11. 2020 do 13. 12. 2020
- čtvrté bonusové období od 14. 12. 2020 do 24. 12. 2020

¹⁸ <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/285297/1/2/duvodova-zprava-c-lit285297cz-duvodova-zprava-k-zakonu-c-461-2020-sb-o-kompenzacnim-bonusu-v-souvislosti-se-zakazem-nebo-omezenim-podnikatelske-cinnosti-v-souvislosti-s-vyskytem-koronaviru-sars-cov-2>

- páté bonusové období od 25. 12. 2020 do 23. 1. 2021

- šesté bonusové období od 24. 1. 2021 do 15. 2. 2021

Nárok na kompenzační bonus mohl vzniknout ze tří možných titulů – z titulu osoby samostatně výdělečně činné (podnikatel, OSVČ), z titulu společníka společnosti s ručením omezeným (společník s.r.o.) a z titulu osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr (zaměstnanec DPP, DPČ). Pro každý z těchto titulů byla stanovena specifická zákonná kritéria vzniku nároku na kompenzační bonus. Pokud alespoň jedna ze stanovených podmínek splněna nebyla, nárok na poskytnutí kompenzačního bonusu žadateli nevznikl.

Žadateli náleželo 500 Kč za každý den bonusového období, kdy mu bylo znemožněno či omezeno podnikání. Částka 500 Kč náležela i žadatelům vykonávajícím práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr, při splnění zákonných podmínek. Překážkou pro možnost podání žádostí o kompenzační bonus nebyla ani skutečnost, kdy byl žadatel účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec, přičemž tato činnost pro něj nesměla být převažující. (Zákon č. 159/2020 Sb. o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, který byl platný pro jaro 2020, tuto variantu neumožňoval). Kompenzační bonus je v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písmeno zj) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů příjmem od daně osvobozeným.

První novela zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 ze dne 15. prosince 2020 zákon č. 584/2020 Sb., se týkala jedné změny a to v § 8 odst. 1 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, přičemž původně o kompenzační bonus za kalendářní den, za který obdržel v České republice nebo v některém z členských států Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru podporu související se zmírňováním následků výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2, nemohl žádat nikdo, kdo současně pobíral jakoukoliv jinou podporu v souvislosti s onemocněním COVID 19. Tato změna přinesla výjimky, které umožnily poskytnutí kompenzačního bonusu i žadatelům, kteří žádali o podporu sloužící k úhradě nájemného, dále o podporu poskytovanou zaměstnavatelům a o podporu poskytovanou v podobě dotace v rámci dotačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu "OŠETŘOVNÉ" PRO OSVČ.

Druhá novela zákona č. 461/2020, o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 ze dne 12. února 2021 zákon č. 82/2021 Sb., obsahovala změny, kdy byl upraven jednak § 1, jenž rozšířil opatření zákazu nebo omezení činnosti či provozu v zařízení, v nichž jsou poskytovány zdravotní a sociální služby, dále byl upraven § 4, který vymezil nárok na kompenzační bonus i osobám pracujícím jako dobrovolní pracovníci pečovatelské služby, osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči a poslední úpravu doznal § 10, který byl doplněn o podmínku vzniku nároku na kompenzační bonus za poslední kalendářní den bonusového období, kdy ke splnění podmínky dojde i v případě, že byla splněna v předcházejícím kalendářním dnu."

3.5 Podmínky pro vznik nároku na kompenzační bonus

Pro splnění podmínek vzniku nároku na kompenzační bonus u osob samostatně výdělečně činných (podnikatel, OSVČ) musí být daný žadatel ke dni 5. října 2020 osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění¹⁹ nebo osobou, jejíž samostatná výdělečná činnost byla přerušena ode dne, který nastal po 12. březnu 2020. Další podmínkou je, že osoba samostatně výdělečně činná nesmí být v úpadku ani nespolehlivým plátcem či osobou podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty. Dalším kritériem pro splnění podmínek je stanoven předmět kompenzačního bonusu, tedy výkon činnosti v kalendářním dni, ve kterém byla tato činnost bezprostředně zakázána či omezena opatřením, nebo činnost, která byla alespoň z 80 % navázána na zakázanou nebo omezenou činnost (odběratel, dodavatel zboží, služeb). Dalším sledovaným ukazatelem byla převažující část příjmů v rozhodném období (červen, červenec, srpen, září 2020), která bezprostředně pocházela z jedné či více zakázaných nebo omezených činností, přičemž se zohledňovaly pouze příjmy z § 6, 7 a 9 ZDP (jako převažující část příjmů lze vzít v úvahu přidanou hodnotu pocházející z dané činnosti). Dále nesmí žadatel pobírat podporu v nezaměstnanosti podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní den, za který obdrží kompenzační bonus nebo za který obdržel v České republice, Evropské unii, nebo Evropském hospodářském prostoru podporu související se zmírňováním následků

¹⁹ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 30. 6. 1995. Částka 87. ISSN 1211-1244.

výskytu koronavariu označovaného jako SARS CoV-2. Osoba samostatně výdělečně činná, která je současně zaměstnavatelem, nemá možnost žádat o poskytnutí kompenzačního bonusu v případě, že žádala v rámci jiných dotačních programů na své zaměstnance (na společníky společností s ručením omezeným se tato podmínka nevztahovala).

Pro splnění podmínek vzniku nároku na kompenzační bonus u společníků společností s ručením omezeným musí mít společnost nejvýše 2 společníky, kteří jsou fyzickými osobami nebo společníky v množství vyšším než 2 a kteří jsou členy jedné rodiny (příbuzní v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle zákona upravujícího registrované partnerství). K další podmínce se vztahuje skutečnost, že podíl společníků nesmí být představován kmenovými listy. Žadatel musí být ke dni 5 října 2020 společníkem společnosti s ručením omezeným, daňovým rezidentem nebo nerezidentem České republiky, přičemž se předpokládá, že splní podmínky nejméně 90 % všech příjmů, které jsou předmětem daně, s výjimkou příjmů podléhajících srážkové dani. Společnost s ručením omezeným ani žadatel fyzická osoba nesmí být v úpadku, likvidaci, nespolehlivým plátcem nebo nespolehlivou osobou podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty. K dalším podmínkám pro vznik nároku na kompenzační bonus se řadí obrat společnosti, který dle § 1d odst. 2 Zákona o účetnictví za skončené zdaňovací období daně z příjmů právnických osob v roce 2019 musí překročit úhrn obratu 180 tisíc Kč nebo předpokládat obrat za první dosud neskončené zdaňovací období, po jehož celou délku tato společnost vykonává činnost, vyšší než 120 tisíc Kč. Společnost s ručením omezeným musí být ke dni 5. října 2020 daňovým rezidentem České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, nebo Evropského hospodářského prostoru. Pokud je fyzická osoba společníkem více společností s ručením omezeným, posuzuje se splnění podmínek u každé společnosti samostatně. Předmětem kompenzačního bonusu je výkon činnosti, a to v kalendářním dni, ve kterém byla tato činnost bezprostředně zakázána či omezena opatřením a rovněž činnost, která byla alespoň z 80 % navázána na zakázanou nebo omezenou činnost (odběratel, dodavatel zboží, služeb). Dalším kritériem pro vznik nároku na kompenzační bonus jsou převažující příjmy, a to konkrétně část příjmů v rozhodném období (červen, červenec, srpen, září 2020), jež bezprostředně pocházela z jedné či více zakázaných nebo omezených činností. Zohlední se pouze příjmy odpovídající podílu společníka z této společnosti a dále příjmy z § 6, 7 a 9 ZDP (jako převažující část příjmů lze zohlednit přidanou hodnotu pocházející z dané činnosti). Společník s.r.o. nesmí pobírat podporu v nezaměstnanosti podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní den, za který obdrží kompenzační

bonus, nebo za který obdržel v České republice, Evropské unii, nebo Evropském hospodářském prostoru podporu související se zmírňováním následků výskytu koronavariu označovaného jako SARS CoV-2. Společnost s ručením omezeným nesmí z důvodu zaměstnání tohoto společníka získat podporu poskytovanou zaměstnavatelům v souvislosti se zmírněním některých hospodářských následků vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19.

K podmínkám vzniku nároku na kompenzační bonus u osob vykonávajících práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr (zaměstnanci DPP, DPČ) patří skutečnost, že žadatel musí být v rozhodném období (tj. červen, červenec, srpen, září 2020) alespoň tři kalendářní měsíce účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec a současně nevykonávat jinou činnost, v jejímž důsledku by byl účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec²⁰. K dalším podmínkám patří, že zaměstnanec DPP, DPČ nesmí být v úpadku, nespolehlivým plátcem nebo nespolehlivou osobou podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty. Předmětem kompenzačního bonusu je práce dle § 7 odstavce 1 ZDP pouze, pokud se jedná o subjekt, u něhož převažující část příjmů v rozhodném období (červen, červenec, srpen, září 2020) plynula od zaměstnavatele, která nemohla být vykonávána z důvodů zákazu nebo omezení jeho činnosti opatřením (jako převažující část příjmů lze zohlednit přidanou hodnotu pocházející z dané činnosti). Dále je třeba splnit podmínku, že subjekt kompenzačního bonusu měl ke dni 5. října 2020 se zaměstnavatelem uzavřenou platnou dohodu o práci konanou mimo pracovní poměr, přičemž se zaměstnavatelem rozumí zaměstnavatel, se kterým měl subjekt kompenzačního bonusu uzavřenou dohodu o práci konané mimo pracovní poměr a který za toto období zúčtoval započitatelný příjem v částce zakládající účast na nemocenském pojištění. Žadatel nesmí pobírat podporu v nezaměstnanosti podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní den, za který obdrží kompenzační bonus nebo za který obdržel v České republice, Evropské unii nebo Evropském hospodářském prostoru podporu související se zmírňováním následků výskytu koronavariu označovaného jako SARS CoV-2.

²⁰ Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 14. 3. 2006. Částka 87. ISSN 1211-1244.

3.6 Obsahové náležitosti žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu

Formulář, na kterém bylo možné za splnění podmínek žádat o poskytnutí kompenzačního bonusu, byl rozdělen na tři části, a to na část pro OSVČ, společníky s.r.o. a zaměstnanci DPP, DPČ. Jednotlivý žadatel vyplňoval pouze ty části, které se ho bezprostředně týkaly.

Tiskopis, na kterém bylo možno o kompenzační bonus žádat, obsahoval jméno a příjmení žadatele; datum narození; DIČ/IČO žadatele; kontaktní údaje, adresu místa pobytu; bankovní spojení v české měně (vlastník bankovního účtu nebyl zkoumán); údaje, zda žadatel je/byl v úpadku; určení omezené či zakázané činnosti, včetně počtu kalendářních dnů bonusového období a čestné prohlášení osvědčující splnění podmínek pro vznik nároku na kompenzační bonus. V případě žádosti společníka společnosti s ručením omezeným pak bylo nezbytné dále uvést název a IČO společnosti, za kterou jako společník žádá (žádost mohla být podána pouze za jednu společnost). V případě osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr (zaměstnanci DPP, DPČ), obsahoval formulář identifikaci zaměstnavatele. Žadatel dále přikládal kopii dohody o práci konané mimo pracovní poměr a kopii mzdového listu (nebo potvrzení od zaměstnavatele) zahrnujícího kalendářní měsíce, kdy byl subjekt kompenzačního bonusu účasten nemocenského pojištění na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr.

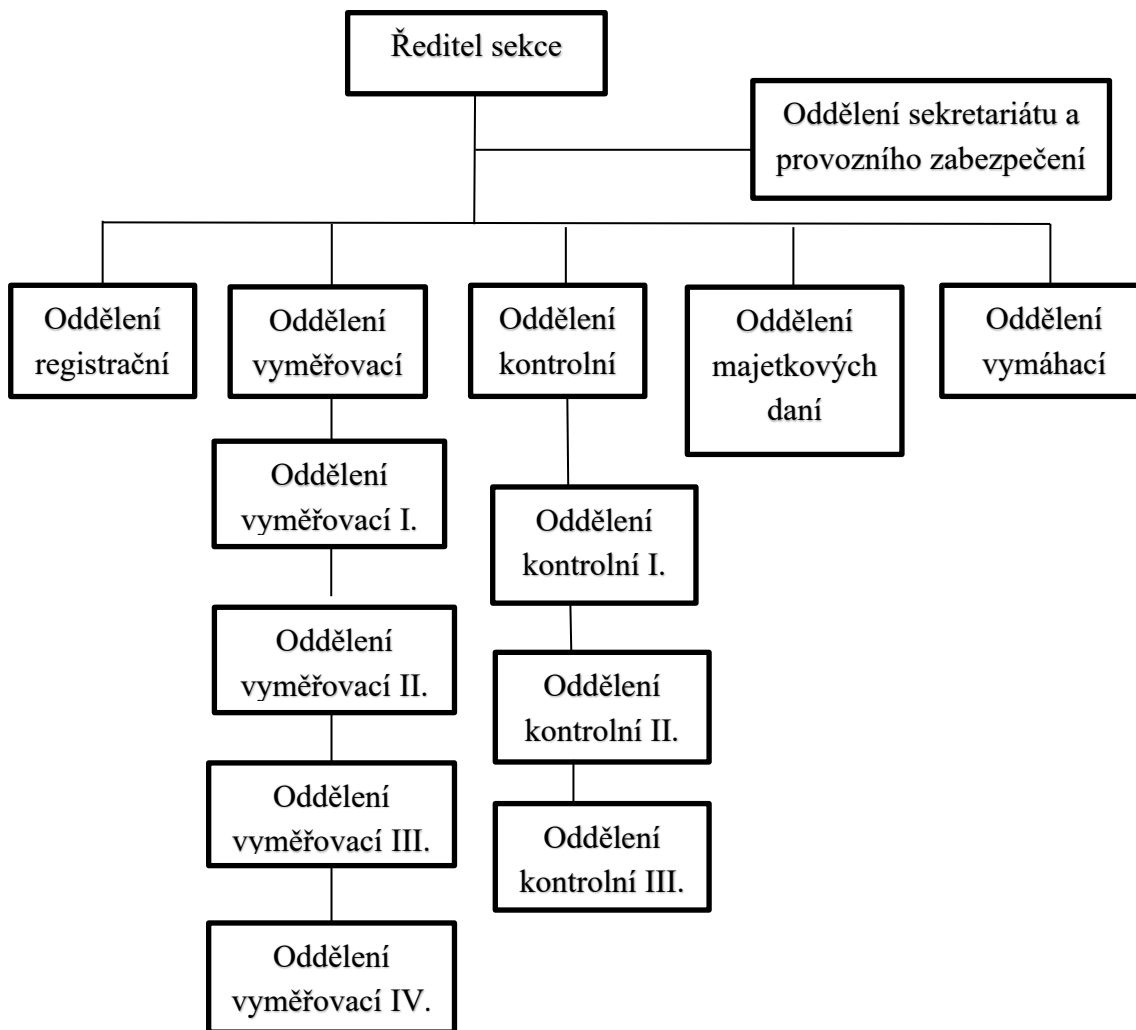
Žádosti za jednotlivá bonusová období bylo možné podat prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb, e-mailem, datovou schránkou, přes webové aplikace, prostřednictvím aplikace Elektronická podání pro Finanční správu (EPO), vložením do schránky finančního úřadu, prostřednictvím e-identity nebo osobně na podatelně, a to nejpozději do dvou měsíců po skončení bonusového období.

4 Praktická část práce

4.1 Organizační struktura územního pracoviště v Náchodě

Jednotlivá územní pracoviště jsou tvořena organizačními útvary finančních úřadů. Od ledna 2020 bylo převedeno do optimalizovaného režimu 33 územních pracovišť.²¹

Obrázek 2 – Organizační schéma územního pracoviště v Náchodě

Zdroj: <https://www.financnisprava.cz/>, vlastní úprava

Pro Finanční úřad Královéhradeckého kraje tato optimalizace znamenala převedení územního pracoviště v Novém Bydžově pod územní pracoviště Hradec Králové, územní

²¹ Pokyn č. GFŘ-D-41 o umístění spisu nebo jeho příslušné části na finančních úřadech a na územních pracovištích úřadů

pracoviště v Hořicích a v Nové Pace pod územní pracoviště Jičín, územní pracoviště v Jaroměři a Broumově pod územní pracoviště Náchod, územní pracoviště v Dobrušce a v Kostelci nad Orlicí pod územní pracoviště Rychnov nad Kněžnou, územní pracoviště ve Vrchlabí a ve Dvoře Králové nad Labem pod územní pracoviště Trutnov. Obrázek 2 zobrazuje organizační schéma územního pracoviště v Náchodě.

4.2 ADIS – Průběh zpracování žádosti o kompenzační bonus

Finanční správa začala dne 16. 11. 2020 zpracovávat a vyplácet podzimní žádosti o kompenzační bonus, přičemž zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 vešel v platnost dne 13. 11. 2020 s účinností od 14. 11. 2020. Již začátkem listopadu zveřejnila Finanční správa na svých webových stránkách žádost, která byla možná v předstihu vyplnit těmi, kterých se omezení či zakázání jejich podnikatelské činnosti bezprostředně týkalo. Dne 16. 11. 2020 evidovala Finanční správa v celé České republice víc než 66 000 žádostí.²²

K evidenci kompenzačního bonusu a průběhu procesu vedoucího k ukončení zpracování každého podání učiněného žadatelem, využíval správce daně „Daňový informační systém ADIS“, který správa daní v rámci celé republiky využívá jako jednotnou technickou infrastrukturu. Jedná se o informační systém, ve kterém jsou evidována a zpracovávána nejružnější podání všech daňových subjektů, ať už fyzických osob či právnických osob a ve kterém je možnost vyhledávat např. *data z katastru nemovitostí, z insolvenčního rejstříku, z registru obyvatel, z registru motorových vozidel. Další nezbytností je výměna dat s ČNB, která vede účty všech finančních úřadů. ADIS rovněž poskytuje informace o systému státní sociální podpory provozovaném MPSV ohledně oprávněnosti nároků na sociální dávky fyzickým osobám. ADIS zajišťuje i mezinárodní výměnu informací v oblasti správy daní.*²³

Pro vyměření kompenzačního bonusu byl využit institut tzv. „samovyměření“, chápáno jako „daňový odpočet“. Podstata samovyměření znamená, že vyměření kompenzačního bonusu probíhá bez vydání individuálního právního aktu správce

²² <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2020/financni-sprava-zacina-vyplacet-podzimni-kompenzacni-bonus>

²³ <https://www.gist.cz/cz/software-adis>

kompenzačního bonusu (tj. rozhodnutí), tedy ze zákona, na základě podané žádosti o kompenzační bonus. Po stránce rozpočtové znamená kompenzační bonus vratku daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Vyplácení je tudíž fakticky hrazeno z výnosů daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, což představuje daň rozpočtově sdílenou státním rozpočtem a rozpočty obcí a krajů.

Na územním pracovišti v Náchodě byly žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu zpracovávány na oddělení kontrolním a částečně na oddělení vymáhacím. Každý druh písemnosti měl jiné číselné označení tak, aby bylo možné identifikovat, o jakou písemnost se jedná. V informačním systému byly nastaveny tyto druhy podání:

- Žádost o poskytnutí kompenzačního bonusu pro OSVČ
- Čestné prohlášení k žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu pro OSVČ
- Dodatečný platební výměr pro OSVČ
- Dodatečný platební výměr POP, DK pro OSVČ
- Žádost o poskytnutí kompenzačního bonusu z titulu společníka s.r.o.
- Čestné prohlášení k žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu pro s.r.o.
- Dodatečný platební výměr pro s.r.o.
- Dodatečný platební výměr POP, DK pro s.r.o.
- Žádost o poskytnutí kompenzačního bonusu pro zaměstnance DPP, DPČ
- Čestné prohlášení k žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu pro zaměstnance DPP, DPČ
- Dodatečný platební výměr pro zaměstnance DPP, DPČ
- Dodatečný platební výměr POP, DK pro zaměstnance DPP, DPČ

V průběhu podzimního období vycházely nejrůznější podpůrné materiály, sloužící pro správce daně - např. Metodické pomůcky, zápisy z porad. Správce daně při ověření podmínek nároku žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu postupoval následovně:

Vzhledem k tomu, že žádosti byly podávány ze tří titulů – OSVČ, společník s.r.o. a zaměstnanci DPP, DPČ a přestože formulář žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu byl jeden, každý žadatel vyplňoval jiné části žádosti a správce daně tudíž postupoval při posuzování jedné žádosti vždy v jiných krocích. Nárok na kompenzační bonus mohl vzniknout pouze jednou, a to buď z titulu OSVČ, společníka spol. s r.o. nebo zaměstnance DPP, DPČ, a proto při posuzování žádosti musel správce daně hodnotit i tuto skutečnost podání, a to pouze jedné žádosti za jedno bonusové období (respektive vyplácení jedné žádosti za jedno bonusové období).

V případě OSVČ obsahovala žádost jméno a příjmení žadatele; DIČ/RČ; kontaktní údaje (telefon/email); adresa místa pobytu; bankovní spojení (číslo účtu vedeného v české měně); datum bonusového období; počet dní; celková částka; důvod bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu činnosti nebo důvod vyloučení výkonu činnosti v důsledku bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu činnosti vztahující se na odběratele zboží, služeb nebo jiných výstupů nebo na osobu, v jejich prostorách je činnost vykovávána; dále jméno a příjmení osoby podepisující danou žádost; datum narození; v případě daňového poradce, evidenční číslo osvědčení; fyzická osoba oprávněná k podpisu a podpis. Nedílnou součástí žádosti bylo rovněž čestné prohlášení, kterým žadatel prohlásil, že splnil podmínky nároku na kompenzační bonus, přičemž uvedl jméno a příjmení, datum narození, DIČ/RČ, adresu pobytu, datum a podpis.

Pokud byly po formální stránce veškeré výše uvedené údaje vyplněny, přistoupil správce daně k ověřování následujících podmínek:

Nahlížením do veřejného živnostenského rejstříku byly ověřeny údaje, disponuje-li žadatel živnostenským oprávněním dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, zda měl ke dni 5. října 2020 platné živnostenské oprávnění, nebo zda přerušení podnikatelské činnosti nastalo po dni 12. března 2020. Touto skutečností bylo možné dovodit podmínku převažujících příjmů rozhodného období z podnikání, tedy období od 1. června 2020 do 30. září 2020.

Dále správce daně nahlédl do přiznání k dani z příjmů fyzických osob, aby zjistil, z jakých titulů vykazuje daný žadatel příjmy. Vzhledem k tomu, že jednou z podmínek vzniku nároku na kompenzační bonus u OSVČ byly převažující příjmy z podnikání § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů – bylo třeba toto podpůrně posoudit z údajů uvedených v přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Dalším kontrolním mechanismem bylo „nahlédnutí“ do databáze České správy sociálního zabezpečení, zda žadatel je či není veden jako zaměstnanec, a tudíž by převažující příjmy z podnikání v období od 1. června 2020 do 30. září 2020 splněny být nemusely (příjem ze zaměstnání, tedy příjem podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, však nebyl překážkou za předpokladu, že není příjmem převažujícím).

Ověřením z registru plátců daně z přidané hodnoty nesměl být žadatel nespolehlivým plátcem, nebo nespolehlivou osobou podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Další z předpokladů podání žádosti o kompenzační bonus bylo, že žadatel nebyl v úpadku. Tato podmínka byla během podzimního období novelou zákona změněna. V počátcích však tato skutečnost zapříčinila nemožnost vyplácení podaných žádostí.

Další skutečností k posouzení žádosti byl předmět kompenzačního bonusu. Posouzení předmětu kompenzačního bonusu bylo pro správce daně tou nejsložitější činností. V konkrétní rovině bylo cíleno na zakazy a omezení plynoucí z opatření orgánů státní správy, nikoliv z opatření přijatých orgány územní samosprávy. Zejména se jednalo o činnosti uvedené v Usneseních vlády, ale i v dalších dokumentech či předpisech orgánů veřejné správy, jako jsou opatření Ministerstva zdravotnictví (Mimořádné opatření MZ č. j.: MZDR 20581/2020), krajských hygienických stanic aj.

Pro posuzování a splnění předmětu kompenzačního bonusu bylo nezbytné, aby na základě restriktivního opatření došlo k bezprostřednímu omezení činnosti. Jednotlivé omezené či zakázané činnosti a s tím související změny při posuzování jednotlivých žádostí byly postupně vydávány Usnesením vlády. Pro splnění podmínky „bezprostředního omezení“ ve smyslu zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, bylo třeba správcem daně posoudit až tři podmínky současně:

- 1) Omezení je adresováno přímo podnikateli – tj. nejedná se o obecné omezení pro všechny obyvatele, jenž může nepřímo ovlivnit i podnikatele např. poklesem poptávky, zvýšenými náklady na zajištění bezpečnosti práce. Příkladem omezení, které je adresováno všem obyvatelům může být povinnost nosit roušky či zákaz vycházení v určitý čas.
- 2) Omezení bezprostředně ovlivňuje (omezuje) výkon podnikatelské činnosti – tj. týká se regulace činnosti, v důsledku které dochází ke změně charakteru výkonu podnikatelské činnosti nebo rozsahu (např. zajišťovat svou činnost prostřednictvím výdejního okénka či povinné zkrácení provozní doby), ne však jen běžných hygienických opatření, která by měl podnikatel plnit z důvodu ochrany personálu (obecná povinnost plynoucí jakožto zaměstnavateli) i zákazníků (např. nutnost zajistit u vchodu desinfekci).
- 3) Musí mít nikoli nepatrný negativní ekonomický dopad na daného podnikatele – tj. musí se jednat o omezení nad rámec obvyklých nákladů na zajištění hygieny a bezpečnosti práce v provozovně, jakož i nad rámec opatření, která by podnikatel pro udržení zájmu zákazníků obávajících se rizika nákazy byl povinen zajistit.

V případě společníka s.r.o. bylo na žádosti uvedeno jméno a příjmení žadatele; DIČ/RČ; kontaktní údaje (telefon/email); adresa místa pobytu; adresa místa pobytu ve státě rezidence; bankovní spojení (číslo účtu vedeného v české měně); DIČ/IČO společnosti, za jakou jako společník o kompenzační bonus žádá; název společnosti; adresa sídla ve státě rezidence; datum bonusového období; počet dní; celková částka; důvod bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu činnosti, nebo důvod vyloučení výkonu činnosti v důsledku bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu činnosti vztahující se na odběratele zboží, služeb nebo jiných výstupů nebo na osobu, v jejich prostorách je činnost vykovávána; dále jméno a příjmení osoby podepisující danou žádost, nebo název právnické osoby; datum narození; v případě daňového poradce, evidenční číslo osvědčení/IČO právnické osoby; fyzická osoba oprávněná k podpisu a podpis. Nedílnou součástí žádosti bylo rovněž čestné prohlášení, kterým žadatel prohlásil, že splnil podmínky nároku na kompenzační bonus, přičemž uvedl jméno a příjmení; datum narození; DIČ/RČ; adresu pobytu; datum a podpis.

Pokud byly po formální stránce veškeré výše uvedené údaje vyplněny, přistoupil správce daně k ověřování následujících podmínek:

Nahlížením do obchodního rejstříku bylo ověřeno, zda je společník ke dni 5. října 2020 společníkem dané společnosti s.r.o., za kterou podával žádost. Dále bylo z příslušného registru ověřeno, zda je společník dané společnosti s.r.o. k 5. říjnu 2020 daňovým rezidentem nebo nerezidentem České republiky, který předpokládá, že splní všechny podmínky pro uplatnění snížení daně za zdaňovací období, do něhož spadá příslušné bonusové období (tedy za zdaňovací období 2020 budou příjmy z České republiky nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou). Dále z obchodního rejstříku bylo ověřeno, že společnost s.r.o. vlastní maximálně dva společníci, nebo více společníků, v případě, že se jedná pouze o členy jedné rodiny (příbuzné v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo registrovaný partner), přičemž i tato podmínka musela být splněna ke dni 5. října 2020. Mezi dostupnými údaji z obchodního rejstříku bylo rovněž zjištěno, zda podíl společníků s.r.o. není představován kmenovými listy, přičemž tato skutečnost vedla k nesplnění podmínek pro možnost podání žádostí o kompenzační bonus.

Další z předpokladů podání žádosti o kompenzační bonus bylo, že daná společnost s.r.o. nebyla v bonusovém období v úpadku nebo v likvidaci, což správce daně ověřoval z veřejného insolvenčního rejstříku.

Ověřením z registru plátců daně z přidané hodnoty nesměla být společnost s.r.o. nespolehlivým plátcem, nebo nespolehlivou osobou podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Mezi dalšími atributy bylo ověřování obratu dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a to buď za skončené zdaňovací období daně z příjmů právnických osob bezprostředně předcházející bonusovému období, přičemž musela být splněna podmínka překročení částky 180 000 Kč, nebo při prvním dosud neukončeném zdaňovacím období daně z příjmů právnických osob předpoklad překročení částky 120 000 Kč.

Pro test převažujících příjmů v rozhodném období, tedy v období od 1. června 2020 do 30. září. 2020, které bezprostředně pocházely z činností společnosti a které byly zakázány či omezeny, byla stejně jako u OSVČ použita databáze České správy sociálního zabezpečení, a to pro ověření daného žadatele, společníka s.r.o., zda je, či není veden jako zaměstnanec.

Další skutečností k posouzení žádosti byl předmět kompenzačního bonusu, který je co do obsahu shodný s posuzováním u OSVČ.

V případě pracovněprávních vztahů založených dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti, tzv. DPP, DPČ, bylo na formulářích uvedeno jméno a příjmení žadatele; DIČ/RČ; kontaktní údaje (telefon/email); adresa místa pobytu; bankovní spojení (číslo účtu vedeného v české měně); DIČ/IČO zaměstnavatele; název zaměstnavatele; adresa zaměstnavatele; datum bonusového období; počet dní; celková částka; důvod bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu činnosti; dále jméno a příjmení osoby podepisující danou žádost; datum narození; v případě daňového poradce, evidenční číslo osvědčení; fyzická osoba oprávněná k podpisu a podpis. Nedílnou součástí žádosti bylo rovněž čestné prohlášení, kterým žadatel prohlásil, že splnil podmínky nároku na kompenzační bonus, přičemž uvedl jméno a příjmení; datum narození; DIČ/RČ; adresu pobytu; datum a podpis.

Po ověření formálních náležitostí přistoupil správce daně k detailnějšímu posuzování nároku na poskytnutí kompenzačního bonusu.

Subjekt, žádající o kompenzační bonus musel splnit podmínku, že z titulu zaměstnance DPP, DPČ, vykonával práci na základě dohody o provedení práce s odměnou nad 10 000 Kč měsíčně, nebo dohody o pracovní činnosti s odměnou od 3 000 Kč (včetně) měsíčně u zaměstnavatele, jehož činnost byla zakázána nebo omezena opatřením, a v důsledku toho byl v rozhodném období od 1. června. 2020 do 30. září. 2020 alespoň tři kalendářní

měsíce účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec a současně nevykonával jinou činnost, v jejímž důsledku by byl účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec.

Převažující část příjmů byla s ohledem na předmětnou činnost posuzována tak, aby byly převažující příjmy z § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, tedy příjmy ze závislé činnosti, přičemž byl použit institut „nahlížení“ do databáze České správy sociálního zabezpečení.

Žadatel o kompenzační bonus musel mít se zaměstnavatelem uzavřenou takovou dohodu, jenž ke dni 5. října 2020 zakládala účast na nemocenském pojištění.

Další z předpokladů podání žádosti o kompenzační bonus bylo, že žadatel nebyl v úpadku. Tato podmínka byla během podzimního období novelou zákona změněna. V počátcích však tato skutečnost zapříčinila nemožnost vyplácení podaných žádostí.

Ověřením z registru plátců daně z přidané hodnoty nesměl být žadatel nespolehlivým plátcem, nebo nespolehlivou osobou podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Předmětem kompenzačního bonusu byl výkon práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr zakládající účast na nemocenském pojištění v kalendářním měsíci, v němž nastal den, který umožňuje žádat o kompenzační bonus, pokud tato práce nemohla být vykonávána z důvodů na straně zaměstnavatele, což bylo způsobeno bezprostředním zákazem nebo omezením jeho podnikatelské činnosti. Správce daně při posuzování daně žádosti využíval daňové priznání k dani z příjmů fyzických nebo právnických osob daného zaměstnavatele a posuzováním jeho hlavní ekonomické činnosti předešlého zdaňovacího období, přičemž předpokládal, že je stejná i v rozhodném období.

Pokud nenastala skutečnost, která by vedla správce daně k pochybnostem o podaných žádostech z titulu jednotlivých žadatelů, přistoupil správce daně k předepsání částky kompenzačního bonusu do evidence daní, aby bylo možné platbu odeslat příjemci žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu.

V případě, že nastaly okolnosti, které vedly správce daně k pochybnostem o oprávněnosti podané žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu, využil správce daně nejprve neformálního kontaktu se žadatelem, a to prostřednictvím telefonické či e-mailové komunikace.

Jestliže žadatel při objasňování skutečnosti, vedoucích k pochybnostem o oprávněnosti podané žádosti dospěl k názoru, že na kompenzační bonus nárok nemá, podal buď sám „zpětvzetí“, které tak jako každé jiné podání bylo zaevidováno pod číslem jednacím, a správce daně řízení zastavil dle ustanovení § 106 odst. 1 písm. a) zákona

č. 280/2009 Sb., daňový řád, tedy, že žadatel vzal své podání zpět. Nebo správce daně řízení zastavil v souladu s ustanovením § 106 odst. 1 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, tedy že se jednalo o zjevně nepřipustné podání žadatele. Rozhodnutí o zastavení řízení bylo zasláno daňovému subjektu. Subjekt kompenzačního bonusu výše uvedené zpětvzetí mohl dle dispoziční zásady podat pouze v případě, že správce daně o žádosti dosud nerozhodl a částku kompenzačního bonusu nepředepsal do evidence daní.²⁴

V případě, že se s daňovým subjektem nebylo možné neformálně spojit, nebo pochybnost nebyla dostatečně vyjasněna, zaslal správce daně dotčenému žadateli Výzvu k odstranění pochybností v souladu s ustanovením § 89 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád s uvedením konkrétních pochybností. Správce daně požadoval zpravidla ve lhůtě 15 - ti dnů ode dne doručení vysvětlit a doložit takové důkazní prostředky, které by vzniklé pochybnosti odstranily.

Jestliže žadatel doložil, vysvětlil pochybnosti uvedené ve výzvě a správce daně tyto akceptoval, přistoupil správce daně k předepsání částky kompenzačního bonusu do evidence daní k dalšímu zpracování.

Pokud však žadatel pochybnosti neodstranil (a to buď na výzvu nereagoval vůbec, nebo nedoložil takové důkazní prostředky, které by pochybnosti správce daně vyvrátily), správce daně takové řízení zastavil dle ustanovení § 106 odst. 1 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád – tedy jako zjevně nepřipustné podání.

V některých případech se však stalo i to, že správce daně při posuzování předešlé žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu žádost vyplatil a v další, jiné, následné žádosti, nastala skutečnost, vedoucí k pochybnostem podané žádosti. V takovém případě byl subjekt kompenzačního bonusu nejprve kontaktován neformálně.

V případě, že byla pochybnost odstraněna, správce daně další podanou žádost předepsal do evidence daní.

V případě, že pochybnost trvala nadále a žadatel pochybnost správce daně potvrdil, zaslal buď zpětvzetí, přičemž správce daně řízení zastavil dle ustanovení § 106 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, tedy, že žadatel vzal své podání zpět, nebo žadatel zpětvzetí nezaslal a správce daně řízení zastavil dle ustanovení § 106 odst. 1 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, tedy, že se jednalo o zjevně nepřipustné podání. V takové situaci následovalo zaslání Dodatečného platebního výměru dle ustanovení § 14 zákona

²⁴ BAXA, Josef. *Daňový řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-564-9.

č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, přičemž byl žadatel vyzván k vrácení již vyplaceného kompenzačního bonusu.

Pokud ale žadatel na svém nároku o poskytnutí kompenzačního bonusu trval, přestože správce daně měl pochybnosti i nadále, byla mu zaslána Výzva k odstranění pochybností v souladu s ustanovením § 89 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád s uvedením konkrétních pochybností a lhůtou 15 - ti dnů ode dne doručení pro odstranění pochybností.

Pokud žadatel doložil, vysvětlil pochybnosti uvedené ve výzvě a správce daně tyto akceptoval, přistoupil správce daně k předepsání částky kompenzačního bonusu do evidence daní k dalšímu zpracování.

Pokud však žadatel pochybnosti neodstranil (a to buď na výzvu nereagoval vůbec, nebo nedoložil takové důkazní prostředky, které by pochybnosti správce daně vyvrátily), správce daně takové řízení zastavil dle ustanovení § 106 odst. 1 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád – tedy jako zjevně nepřipustné podání.

V tomto případě však nastala okolnost, kdy předchozí kompenzační bonus byl již žadateli vyplacen. V takové situaci následovalo zaslání Dodatečného platebního výměru dle ustanovení § 14 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, přičemž byl žadatel vyzván k vrácení již vyplaceného kompenzačního bonusu.

Vzhledem k poměrně často měnícím se podmínkám „předmětu kompenzačního bonusu“ v návaznosti na vládní opatření, se v průběhu celého bonusového období stávalo, že žadatelé o kompenzační bonus psali email či telefonovali a správci daně sdělovali, že dle veřejných informací dospěli k názoru, že na kompenzační bonus nárok nemají, že jim bonus byl již vyplacen a že budou vyplacenou částku vracet. V takovém případě správce daně rovněž zaslal dodatečný platební výměr dle ustanovení § 14 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, přičemž byl žadatel vyzván k vrácení již vyplaceného kompenzačního bonusu.

Poslední (šesté) podzimní bonusové období, které trvalo od 24. ledna 2021 do 15. února 2021, se překrývalo s bonusovým obdobím jaro 2021 dle zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021. Období prvního bonusového období jaro 2021 trvalo od 1. února 2021 do 28. února 2021. Bylo třeba tuto skutečnost zohlednit

při zpracování žádostí a žadateli vzájemné nároky započíst tak, aby byla splněna maximální částka určená k čerpání nároku.

4.3 Vybrané typy podaných žádostí a jejich podmínky

V průběhu šesti bonusových období vycházela postupně taková nařízení vlády, která upravovala podmínky pro různý okruh žadatelů. K nejčastějším rozporům docházelo zejména se skutečnostmi:

- Sporný „předmět kompenzačního bonusu“ (zda vykonávající činnost byla omezena, či zakázána a v jakém konkrétním bonusovém období). Přestože Ministerstvo financí zveřejňovalo na svých internetových stránkách různé příklady, zda podnikatelská činnost je, či není zakázanou, nebo omezenou, žádný taxativně vymezený výčet neměl ani správce daně ani žadatel k dispozici, a tudíž samotné posuzování bylo mnohdy velmi sporné a nejednoznačné.
- Žadatel neměl zapsanou provozovnu v živnostenském rejstříku, přestože provozovnu k výkonu podnikatelské činnosti využíval (i tato podmínka byla během bonusového období výkladem ustálena).
- Žadatel sice provozovnu zapsanou v živnostenském rejstříku měl, avšak část své ekonomické činnosti vykonával prostřednictvím internetového prodeje (spor byl veden z titulu převažujících příjmů, tedy prodejem v provozovně a prodejem prostřednictvím internetového obchodu v návaznosti na omezení jeho činnosti při uzavření provozovny).
- Žadatel ke své ekonomické činnosti nevyužíval vlastní provozovnu, přesto jeho činnost byla dotčena vládními opatřeními.
- Žadatel nebyl evidován, nebo měl ukončenou ekonomickou činnost u České správy sociálního zabezpečení, přestože měl aktivní živnostenské oprávnění a ekonomickou činnost vykonával (tedy nejenže nebyl na České správě sociálního zabezpečení hlášen jako OSVČ, ale nehradil ani povinné zálohy, které mu z podnikatelské aktivity plynou). Pokud však u České správy sociálního zabezpečení tuto činnost nahlásil i zpětně, byl doregistrován a v ten čas se stal zpětně i OSVČ z titulu důchodového pojištění.
- Žadatel byl z 80 % navázán na dodavatele, který měl omezenou, či zakázanou činnost, avšak jako „zprostředkovatel“ mezi dvěma ekonomickými subjekty fakturoval nikoliv konečnému prodejci, ale v rámci „zprostředkovatelské odměny“ prodávajícímu, tedy

nikoliv subjektu, jehož činnost byla bezprostředně omezena, či zakázána vládními opatřeními, ale mnohdy velkoobchodním prodejcům, kteří ekonomickou činnost omezenou, či zakázanou neměli.

- Období omezení, či zakázání podnikatelské činnosti byla v mnoha případech vázána na počet čtverečních metrů a počet lidí, kteří v jeden okamžik mohou vstoupit do provozovny, tedy v jakém období má daný žadatel na kompenzační bonus nárok (tato skutečnost v určité dny, vydané v rámci vládních opatření omezila naprosto každého, bez ohledu na ostatní kritéria).
- „sezónní zaměstnanci“, kteří již z charakteru podnikání, mají příjmy pouze v části zdaňovacího období, nemohli použít pro výpočet určené měsíce, neboť žádné příjmy neměli a příjmy měli v měsících, které dle zákona posuzovány být neměly (na tuto skutečnost bylo třeba pozměněním podmínek zareagovat a upravit ji).

Žádosti, které správce daně během celého bonusového období posuzoval, byly mnohdy velmi komplikované, a i správce daně (jako mnoho žadatelů), využíval dotazy, včetně odpovědí, které byly průběžně aktualizovány a zveřejňovány na stránkách Finanční správy.²⁵

Mezi počáteční nesprávnosti patřil okamžik uzavření či omezení podnikatelské činnosti, respektive provozovny. Ne všichni podnikatelé mohli žádat o kompenzační bonus již od prvního dne bonusového období. Převážná většina zakázaných, či omezených maloobchodních prodejn byla od 22. října 2020, přestože první den bonusového období byl 5. října 2020. Například u prodejen s květinami, které jako některé jiné maloobchody, měly výjimku, tedy neplatil pro tyto druhy prodeje zákaz, pak v omezení od 28. října 2020 do 17. listopadu 2020 směli být v provozovně přítomni maximálně 2 zákazníci na 15 m², od 18. listopadu 2020 pouze 1 zákazník na 15 m² prodejní plochy. V těchto dnech mohli, při splnění dalších podmínek, živnostníci žádat o kompenzační bonus. U podnikatelských činností – konkrétně ubytovací služby, byla podnikatelská činnost zakázána od 22. října 2020 do 2. prosince 2020 a od 3. prosince 2020 do 17. prosince 2020 bylo poskytování ubytovacích služeb bez omezení povoleno. Od 18. prosince 2020 pak opět došlo k zákazu podnikání. Tedy žádat o kompenzační bonus mohla tato skupina podnikatelů za dny, kdy jim činnost byla zakázána.

²⁵ <https://archiv.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/kompenzacni-bonus-podzim-2020/dotazy-odpovedi/dotazy-odpovedi-KB-podzim-2020-10986>

K příkladům měnicího se legislativního procesu lze uvést provozovatele taxislužby, kteří zpočátku žádat o kompenzační bonus nemohli, neboť jejich podnikání nesplnilo zákonné podmínky. Tato činnost byla řazena pod „Jinou individuální smluvní přepravu osob“. Dne 21. ledna 2021 byl na stránkách Finanční správy zveřejněn nový výklad, za jakých okolností mohou, i zpětně, provozovatelé taxislužby žádat. Přiznaným bonusovým obdobím bylo období od 22. října 2020 do 18. ledna 2021.²⁶ Ti, kteří žádali v době, kdy zákonné podmínky splněny nebyly, a na základě těchto jim bylo řízení zastaveno, proti čemuž podali odvolání, nemuseli činit žádné kroky, vyřízení proběhlo bez součinnosti žadatele, tedy vyřízení proběhlo finančním úřadem. Ti, kteří žádali a svou žádost vzali zpět, případně bylo řízení pravomocně zastaveno a odvolání nepodali, ti mohli podat novou žádost za příslušné kalendářní dny bonusového období. Pokud však chtěli požádat o celé bonusové období, v případě splnění všech ostatních zákonných podmínek, bylo nutné využít institutu navrácení lhůty v předešlý stav podle § 37 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád a tuto žádost podat nejpozději do 2. února 2021. Správní poplatek byl v tomto případě prominut. Pod individuální smluvní přepravu osob bylo možné přiřadit i takovou osob, která byla provozovaná za účelem prostého přesunu osob z místa A do místa B a současně se jednalo o přepravu do maximálně 9ti osob včetně řidiče (typicky pro pacienty, pro které je jiný způsob přepravy obtížně dostupný).

Další z velmi diskutované kategorie během podzimního období s ohledem na charakter podnikatelské činnosti a jejího provozování pouze po část roku, byli tzv. „sezónní pracovníci“, například provozovatelé vleků. Bylo zřejmé, že v těchto případech existovaly objektivní důvody, pro které nebylo možné požadovat splnění zákonné podmínky existence převažující části příjmů ze zakázané či omezené činnosti v tzv. rozhodném období, jelikož v rozhodném období nemohli mít příjmy z podnikatelské činnosti (od 1. června do 30. září 2020). Změnou výkladu tak bylo možné využít náhradní období, kterým byly čtyři po sobě jdoucí kalendářní měsíce v rámci předchozí sezóny, přičemž počátek náhradního období byl uveden den, který odpovídal dni spadajícímu do některého z bonusových období.²⁷

K tomuto se rovněž řadili ti podnikatelé, kteří provozovali svou ekonomickou činnost v letních měsících a vlivem zakázané či omezené činnosti, tak v těchto měsících bylo jejich

²⁶ <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/novinky/novinky-2021/provozovatele-taxislužby-mohou-zadat-o>

²⁷ <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/novinky/novinky-2021/informace-k-naroku-sezonnich-charakter>

podnikání omezeno či zakázáno. Tento žadatel tak mohl dle nově ustáleného výkladu využít rovněž náhradního období, a to čtyři po sobě jdoucí kalendářní měsíce v letech 2019 a 2020, při splnění ostatních zákonných podmínek. Tedy mohl si vybrat takové čtyři po sobě jdoucí měsíce ekonomické činnosti, které nejvíce vystihovaly jeho podnikatelskou aktivitu. Výše uvedený test využívající náhradní rozhodné období zaručoval, že míra poklesu příjmů z bezprostředně zakázané či omezené činnosti bude zjišťována v rámci srovnatelných období, kdy je konkrétní činnost standardně vykonávána, a poskytne tak adekvátní vypovídací hodnotu. Vzhledem k tomu, že žádosti, které byly zprvu zamítnuty a ustálením výkladu byli i tito žadatelé oprávněni podat žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu, bylo třeba na tuto situaci zareagovat. Žadatelé, kteří žádost o kompenzační bonus dosud nepodali, tak mohli učinit i v případě, že již zmeškali lhůtu pro podání žádosti za některé z bonusových období. V takovém případě využili institutu navrácení lhůty v předešlý stav podle § 37 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Žádost o navrácení lhůty v předešlý stav musela být podána do 15 dnů ode dne pominutí důvodu zmeškání lhůty. Správní poplatek se v tomto případě prominul na základě rozhodnutí ministryně financí.

K nemalé skupině žadatelů, kteří nejprve o kompenzační bonus žádat nemohli, byli žadatelé v úpadku. Usnesením vlády byl změněn výklad pro tyto žadatele. Museli formou čestného prohlášení doložit, že jsou či byli v úpadku i to, zda jsou či nejsou propojeni s jiným podnikem. Ti žadatelé, kteří se ke dni 31. prosince 2019 nacházeli v úpadku, mohli čerpat za splnění všech podmínek, kompenzační bonusy v rámci podpory de minimis, (veřejná podpora malého rozsahu ze státních prostředků) zatímco žadatelé, o jejichž úpadku bylo rozhodnuto až od 1. ledna 2020, mohli žádat podporu mimo de minimis. Vyplacené částky kompenzačních bonusů nemohl správce konkurzní podstaty ani exekutor pro umoření dlužníkovy závazku odebrat.

Nezanedbatelnou a diskutovanou skupinu tvořili i fotografové. Jednou z podmínek žádosti byla evidence provozovny, kterou však mnozí neměli nebo ji využívali pouze z části, neboť svou podnikatelskou činnost provozovali v prostorách jiných podnikatelů. Fotografové bez provozovny mohli tedy naplnit alternativní podmínku týkající se výkonu činností navázaných na osoby a jejich prostory bezprostředně dotčené opatřeními orgánů státní správy. Tento stav mohl nastat v případě, pokud se alespoň 80 % výkonu jejich činnosti odehrávala v prostorách, jež byly v důsledku vládních opatření uzavřeny (např. hrady, zámky, koncerty, poutě), nebo byla jejich činnost alespoň z 80 % dodávána dodavatelem, který měl činnost bezprostředně omezenou a v důsledku toho se dodávka nemohla uskutečnit

(např. hotelový fotograf, kongresový fotograf). Ostatní fotografové, jejichž činnost byla snížena zejména menší poptávkou po jejich službách (obavy zákazníků z nákazy, méně společenských událostí) obecně nesplňovala podmínky nároku na kompenzační bonus.

K nejednoznačným žádostem patřili rovněž maséři, kosmetičky, kadeřnice, kteří poskytovali své služby například v bytech zákazníků, nikoliv v provozovně. V tomto případě prvotně nebyli dotčeni vládními opatřeními. Nicméně například usnesení č. 1113 nařizovalo omezit kontakty s jinými osobami na nezbytně nutnou dobu, tedy určité omezení nařízeními vlády bylo a v tomto případě za určitých podmínek žádat rovněž mohli. V této situaci bylo třeba prokázat, že vládní opatření způsobilo omezení jejich podnikatelské činnosti a rovněž bylo zapotřebí splnit podmínku majoritního příjmu v rozhodném období (od 1. června do 30. září 2020). Dále mohli být nepřímo dotčeni i ti, kteří svou činnost z alespoň 80 % poskytovali osobě, která je přímo dotčená (např. hotelový masér, wellness masér). V takovém případě měli žadatelé rovněž nárok na poskytnutí kompenzačního bonusu. Vždy však bylo třeba vzít v úvahu, v jaké dny, omezené vládními nařízeními, byly činnosti provozovány.

Skupina žadatelů, kteří provozovali svou ekonomickou činnost podle jiného, než živnostenského zákona žádat o kompenzační bonus nemohli. Pouze v jednom bonusovém období, a to od 18. prosince do 23. prosince 2020 vlivem úprav (usnesení vlády č. 1262 ze dne 30. listopadu 2020), byl vynechán text, který specifikoval, že zákaz se nevztahuje na činnosti, které nejsou živností podle živnostenského zákona... a tudíž žadatelé, kteří tuto skutečnost zaznamenali, podali žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu za výše zmíněné bonusové období a v rámci zákonných podmínek kompenzační bonus nárokovali.

Mezi úskalí, které během zpracování kompenzačních bonusů nastávalo ze strany správce daně, a to jak v jarním období, tak i v podzimním období, byla skutečnost, kdy dle podmínek mohla žádat pouze taková fyzická osoba, která dle § 2 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 splňovala podmínky osoby samostatně výdělečně činné podle zákona upravující důchodové pojištění. V praxi však nastávala situace, kdy bylo správcem daně při ověřování nároku na kompenzační bonus zjištěno, že OSVČ není evidována na ČSSZ dle zákona upravujícího důchodové pojištění, nebo má činnost pozastavenou, či zrušenou a v ten daný okamžik tedy podmínky pro čerpání naplněny nebyly. Avšak pokud se OSVČ zpětně „doregistrovala“, pak tyto podmínky

fakticky splnila, neboť ČSSZ je povinna osobu zaregistrovat ke dni, ke kterému zahájení podnikání oznámí, nikoliv ke dni zjištění této skutečnosti. Tím pádem byly zákonné podmínky u OSVČ splněny (byť dodatečně) a bez ohledu na to, zda závazky daný podnikatel uhradil, měl na kompenzační bonus, při splnění ostatních zákonných podmínek nárok. V podstatě to, že ČSSZ evidovala nedoplatky (a to ať v rámci „doregistrace“, či neplnění úhrad měsíčních záloh), nemělo žádný vliv při čerpání kompenzačního bonusu vypláceného Finanční správou. Jednou z podmínek pro možnost čerpání kompenzačního bonusu bylo „pojištění“ u ČSSZ“, avšak Finanční správa není na této úrovni propojena s databází ČSSZ tak, aby bylo možné skutečnost detailně prověřovat.

K dalším omezením žadatele - OSVČ se řadila skutečnost, že tato osoba nemohla žádat o kompenzační bonus z titulu OSVČ (tedy pro sebe a svou rodinu) a zároveň zaměstnavatele (pro své zaměstnance ke zmírnění dopadů koronaviru - žádost vyřizovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí) současně, ale pouze jednou. Každý podnikatel musel tedy zvážit podmínky, které pro něho byly výhodnější. Souběh nebyl možný. Přitom, pokud byl zaměstnavatelem společník s.r.o. – tedy právnická osoba, žádost z pozice společníka s.r.o. být podána mohla.

Žadatelé společníci s.r.o. měli nastaven minimální limit obratu za zdaňovací období, avšak živnostníci - OSVČ žádný limit nastaven zákonem neměli. V některých případech tak žadatelé (oprávněně při splnění zákonných podmínek) obdrželi v rámci možného bonusového období takové částky, které ani nedosahovaly hodnoty vykázané v přiznání k dani z příjmů fyzických osob za celé zdaňovací období.

4.4 Přehled ekonomických subjektů v Královéhradeckém kraji

Data uvedená v Tabulce 1 zachycují počty OSVČ v Královéhradeckém kraji dle jednotlivých okresů. Údaje byly získány z dat Českého statistického úřadu za roky 2015 až 2020 a znázorňují, že od roku 2015 do roku 2020 se celkový počet OSVČ v Královéhradeckém kraji meziročně zvyšuje. Výjimkou je pouze rok 2018. V letech 2015, 2016 a 2017 je celkový meziroční nárůst ve výši téměř 0,5 %, rok 2018 doznal snížení celkového počtu ekonomických subjektů ve výši téměř 1 % a rok 2020 byl proti roku 2019 meziročně navýšen téměř o 0,8 % celkového počtu.

Tabulka 1 – počty OSVČ v období 2015 – 2020 v jednotkách

OSVČ	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hradec Králové	33 650	33 858	34 012	34 178	33 936	34 188
Jičín	16 393	16 439	16 470	16 550	16 357	16 504
Náchod	22 065	22 204	22 427	22 628	22 546	22 670
Rychnov nad Kněžnou	15 078	15 199	15 242	15 327	15 155	15 279
Trutnov	23 987	23 984	24 072	24 084	23 814	24 024
Celkem	111 173	111 684	112 223	112 767	111 808	112 665

Zdroj: <https://www.csu.cz/>, vlastní úprava

Data uvedená v Tabulce 2 znázorňují počty s.r.o. v Královéhradeckém kraji. Údaje byly získány z dat Českého statistického úřadu za roky 2015 až 2020 a lze z nich vyčíst, že od roku 2015 doznala všechna okresní města Královéhradeckého kraje meziroční nárůst počtu s.r.o. Meziroční nárůst je v rozmezí 0,3 % a 0,5 % z celkového počtu.

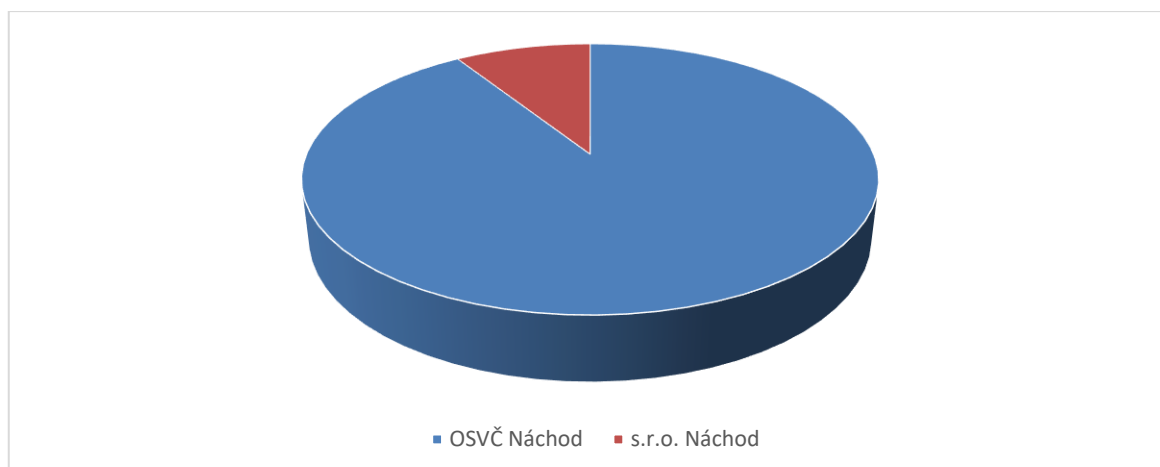
Tabulka 2 – počty s.r.o. v období 2015 – 2020 v jednotkách

s.r.o.	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hradec Králové	5 244	5 505	5 790	6 000	6 159	6 377
Jičín	1 430	1 523	1 584	1 669	1 773	1 826
Náchod	1 946	2 047	2 111	2 188	2 243	2 263
Rychnov nad Kněžnou	1 058	1 104	1 159	1 199	1 261	1 288
Trutnov	2 316	2 408	2 504	2 605	2 666	2 716
Celkem	11 994	12 587	13 148	13 661	14 102	14 470

Zdroj: <https://www.csu.cz/>, vlastní úprava

Graf 1 uvádí počet vybraných ekonomických subjektů evidovaných v roce 2020 v Náchodě. Ze znázornění je patrné, že z celkového počtu ekonomických subjektů je téměř 91 % OSVČ a více než 9 % s.r.o.

Graf 1 – počty ekonomických subjektů 2020 - Náchod

Zdroj: <https://www.csu.cz/>, vlastní úprava

4.5 Přehled žádostí o kompenzační bonus v Královéhradeckém kraji

Finanční správa v celé České republice vyplatila více než jeden milion žádostí za jarní bonusové období, 834 tisíc žádostí za podzimní bonusové období roku 2020 a v roce 2021 pak téměř 577 tisíc žádostí o nový kompenzační bonus. Kompenzační bonus se dle Finanční správy stal jednou z neefektivnějších státních podpor, a pomohl drobným podnikatelům překonat náročné období.²⁸

Data pro následnou komparaci, byla poskytnuta dle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, evidována u správce daně pod č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404 na základě předem podané žádosti. Vzhledem ke skutečnosti, že některá období se vzájemně překrývala, byl pro jednotlivé bonusové období vymezen časový počátek a konec a jednotlivé informace o žádostech, vyplacené finanční prostředky, podvodné žádosti a další relevantní údaje byly aplikovány dle těchto kritérií.

Tabulka 3 zachycuje celkový počet podaných žádostí o kompenzační bonus za jednotlivá územní pracoviště Královéhradeckého kraje. V porovnání k celku, tedy celému Královéhradeckému kraji, přijalo územní pracoviště v Náchodě v podzimním bonusovém období necelých 20 % žádostí podaných OSVČ, téměř 17 % žádostí společníků s.r.o. a více než 18 % žádostí zaměstnanců DPP, DPČ.

²⁸ <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2021/kompenzacni-bonus-konci-bilance>

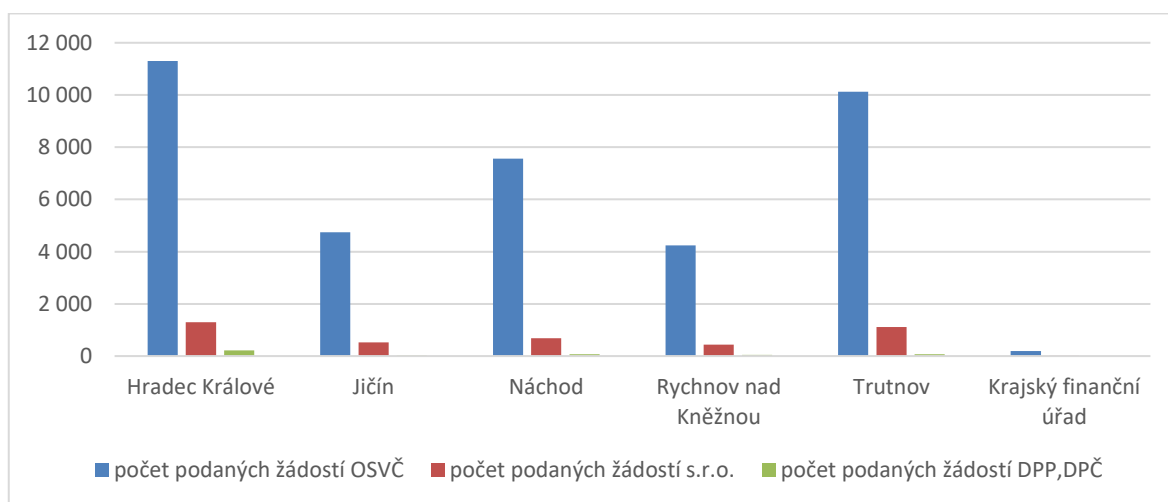
Tabulka 3 – celkové počty podaných žádostí za jednotlivá ÚP v jednotkách

Územní pracoviště	Počet podaných žádostí OSVČ	Počet podaných žádostí s.r.o.	Počet podaných žádostí DPP, DPČ
Hradec Králové	11 306	1 292	220
Jičín	4 742	523	16
Náchod	7 559	686	77
Rychnov nad Kněžnou	4 237	439	48
Trutnov	10 120	1 118	65
Krajský finanční úřad	190	4	0
Celkem	38 154	4 062	426

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 2 zachycuje počty podaných žádostí v rámci Královéhradeckého kraje, přičemž jednoznačně nejvíce žádostí směřovalo od OSVČ, druhou skupinou s počtem nejvíce podaných žádostí byli společníci s.r.o. a nejmenší skupinu reprezentovali zaměstnanci DPP, DPČ.

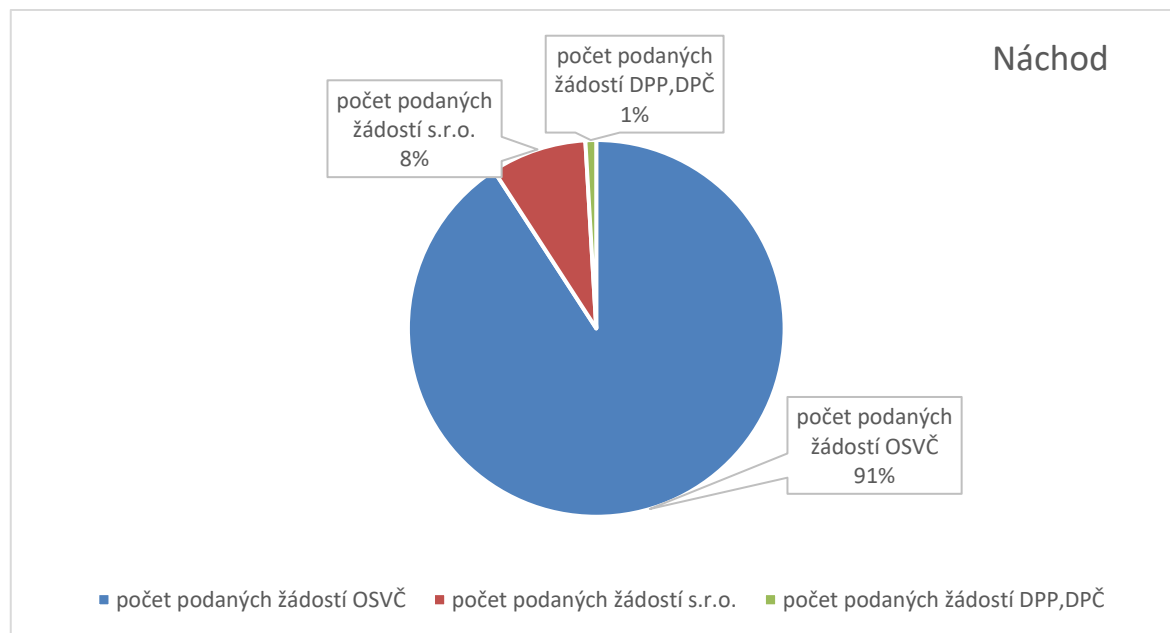
Graf 2 – celkový počet podaných žádostí za jednotlivá ÚP v jednotkách

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 3 obsahuje údaje o množství podaných žádostí na územním pracovišti Náchod, přičemž 91 % žádostí tvořily OSVČ, 8 % žádostí bylo od společníků s.r.o. a pouze 1 % tvořily žádosti od zaměstnanců DPP, DPČ.

Graf 3 - celkový počet podaných žádostí v Náchodě v porovnání k celku v jednotkách

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Hodnoty podaných žádostí OSVČ v Náchodě byly dále porovnány s celkovým počtem registrovaných ekonomických subjektů za rok 2020 získaných z dat Českého statistického úřadu, uvedené v Tabulce 4. Žádost podalo více než 33 % OSVČ evidovaných v Náchodě. Statistické údaje však nejsou dále uvedeny na počty „aktivních podnikatelů v rámci jednotlivých okresů“ (těch podnikatelů, kteří reálně vykonávají podnikatelskou činnost, a nikoliv jen ti, kteří jsou registrováni na Živnostenském úřadu), ale pouze v počtu evidovaných subjektů. Nelze tedy blíže specifikovat, v jakém počtu pouze „aktivních“ ekonomických subjektů, byly žádosti podány.

Tabulka 4 – srovnání počtu registrovaných OSVČ a podaných žádostí v Náchodě v jednotkách

OSVČ	rok 2020
celkový počet registrovaných subjektů V Náchodě	22 670
počet podaných žádostí v Náchodě	7 559

Zdroj: <https://www.csu.cz/>, č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Hodnoty podaných žádostí společníků s.r.o. v Náchodě byly dále porovnány s celkovým počtem registrovaných ekonomických subjektů za rok 2020 získaných z dat Českého statistického úřadu, uvedené v Tabulce 5. Žádost podalo 30 % s.r.o. Statistické údaje však nejsou dále uvedeny na počty „aktivních“ ekonomických subjektů (těch společností s.r.o., které reálně vykonávají podnikatelskou činnost, ale pouze v počtu evidovaných subjektů. Nelze tedy blíže specifikovat, v jakém procentu pouze „aktivních“ ekonomických subjektů, byly žádosti podány.

Tabulka 5 – srovnání počtu registrovaných s.r.o. a podaných žádostí v Náchodě v jednotkách

s.r.o.	rok 2020
celkový počet registrovaných subjektů v Náchodě	2 263
počet podaných žádostí v Náchodě	686

Zdroj: <https://www.csu.cz/>, č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Tabulka 6 znázorňuje množství vyplacených finančních prostředků v rámci Královéhradeckého kraje, přičemž územní pracoviště Náchod vyplatilo z celkového sledovaného počtu necelých 20 % OSVČ, 17 % společníkům s.r.o. a více než 18 % zaměstnancům DPP, DPČ. Přestože byla denní částka stanovena na 500 Kč a bonusová období byla různě dlouhá, dle porovnání podaných žádostí a vyplacených finančních prostředků za jednotlivá územní pracoviště lze konstatovat, že žadatelé žádali o kompenzační bonusy z pravidla za všechny možné dny všech šesti bonusových období.

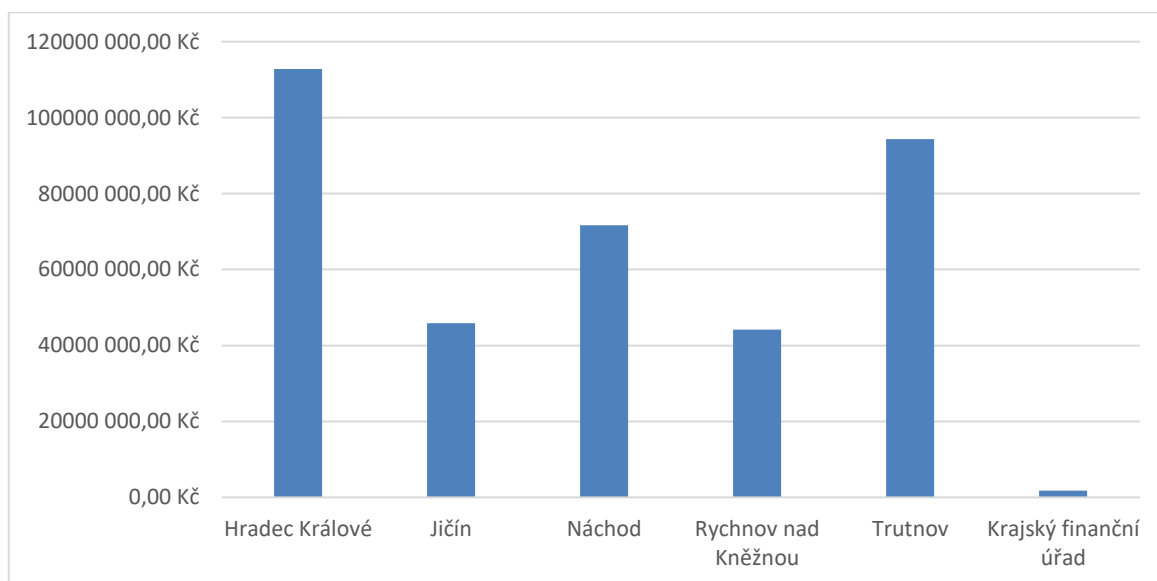
Graf 4 znázorňuje výši vyplacených finančních prostředků a je z něj zcela jasně patrné, že územní pracoviště v Náchodě bylo v Královéhradeckém kraji v pořadí třetí s nejvyšší vyplacenou částkou.

Tabulka 6 – celkové počty vyplacených žádostí za jednotlivá ÚP

Územní pracoviště	Počet vyplacených žádostí OSVČ	Počet vyplacených žádostí s.r.o.	Počet vyplacených žádostí DPP,DPČ
Hradec Králové	98 801 913,00 Kč	12 025 000,00 Kč	1 985 000,00 Kč
Jičín	40 679 084,00 Kč	5 029 500,00 Kč	159 500,00 Kč
Náchod	64 751 095,00 Kč	6 182 570,00 Kč	696 500,00 Kč
Rychnov nad Kněžnou	39 546 470,00 Kč	4 265 500,00 Kč	404 000,00 Kč
Trutnov	84 004 670,00 Kč	9 790 137,00 Kč	589 000,00 Kč
Krajský finanční úřad	1 726 500,00 Kč	43 000,00 Kč	0,00 Kč
Celkem	329 509 732,00 Kč	37 335 707,00 Kč	3 834 000,00 Kč

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 4 – celkový počet vyplacených kompenzačních bonusů za jednotlivá ÚP

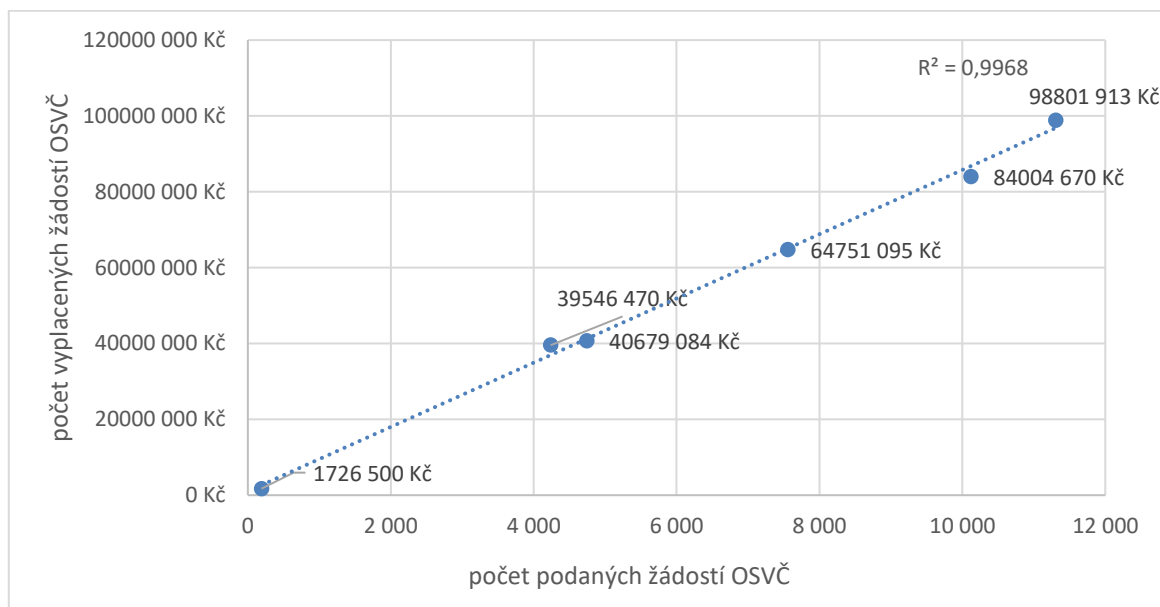

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Hodnoty uvedené v Tabulce 3 a 6 znázorňují počty podaných žádostí za jednotlivé skupiny žadatelů a vyplacené finanční prostředky za jednotlivé typy podaných žádostí. Grafy 5, 6 a 7 ověřily vzájemnou závislost mezi počty podaných žádostí OSVČ, společníků s.r.o. a zaměstnanců DPP, DPČ a vyplacenou hodnotou finančních prostředků za jednotlivé

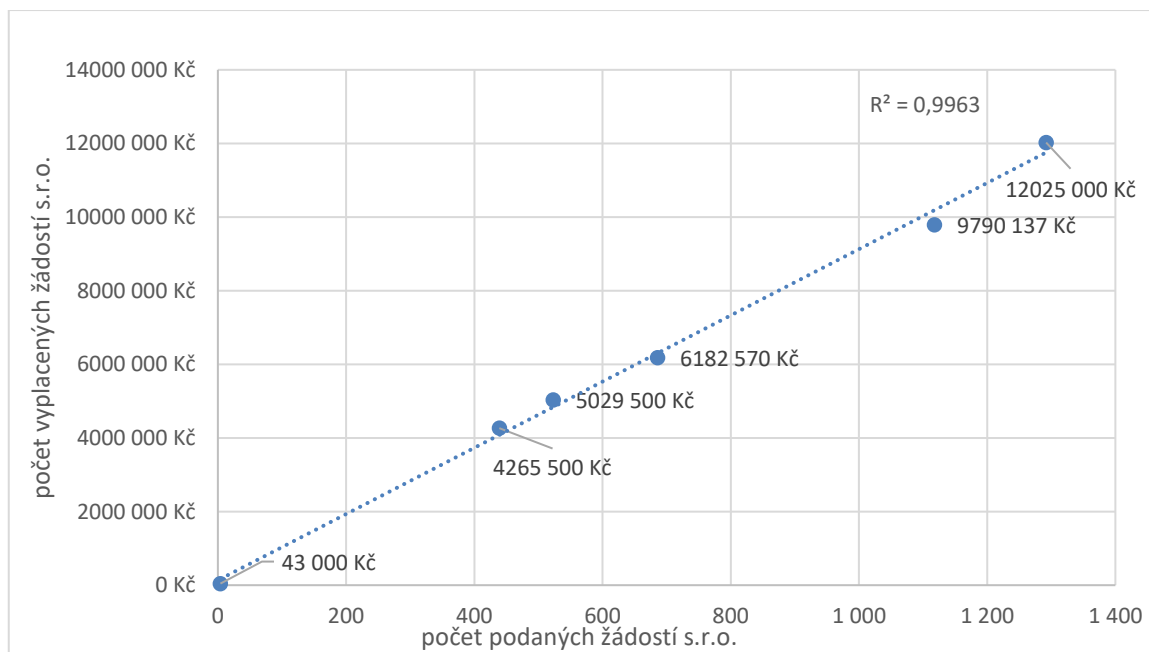
žadatele. V těchto grafech jsou vyčísleny koeficienty determinace R^2 , které byly použity pro výpočet korelačních koeficientů a tedy určení příslušných vzájemných závislostí.

Graf 5 – podané žádosti OSVČ k počtu vyplacených žádostí OSVČ

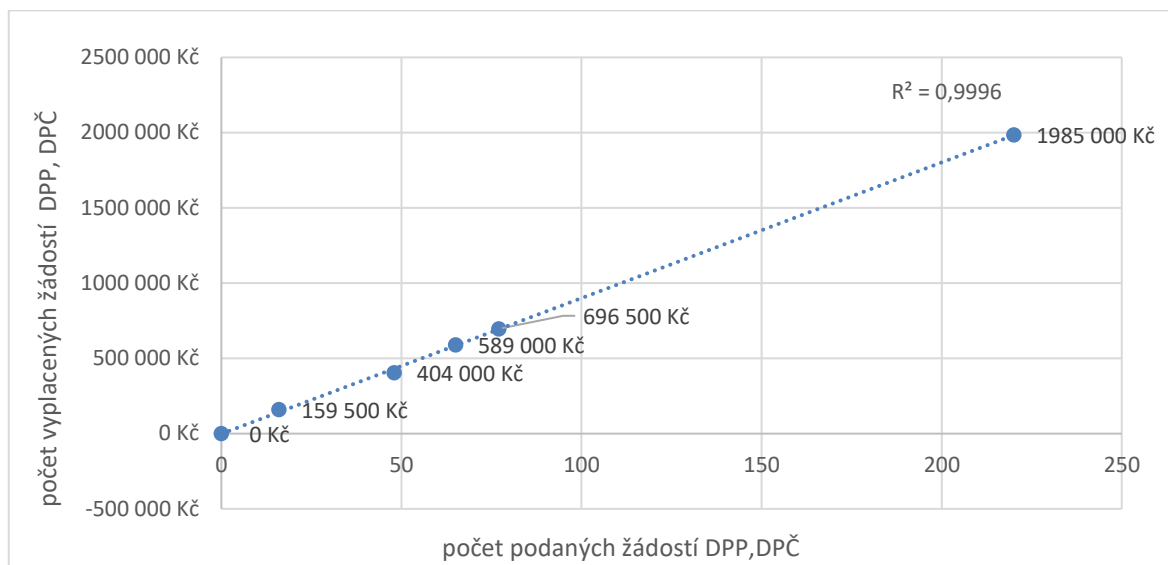
Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 6 - podané žádosti s.r.o. k počtu vyplacených žádostí s.r.o.

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 7 - podané žádosti zaměstnanců DPP, DPČ k počtu vyplacených žádostí DPP, DPČ

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

U všech subjektů kompenzačního bonusu byla potvrzena vysoká vzájemná závislost, neboť korelační koeficient „r“ dosahoval výše 0,9983 u OSVČ, 0,9981 u společníků s.r.o. a 0,9998 u zaměstnanců DPP, DPČ.

V rámci neúplných, nepřesných či jinak sporných podaných žádostí byl v Královéhradeckém kraji rovněž sledován počet zaslaných výzev k postupu odstranění pochybností (POP) uvedené v Tabulce 7, kdy v Náchodě bylo jednoznačně nejvíce zaslaných POP z celého Královéhradeckého kraje, a to 32 % z celkového počtu zaslaných výzev.

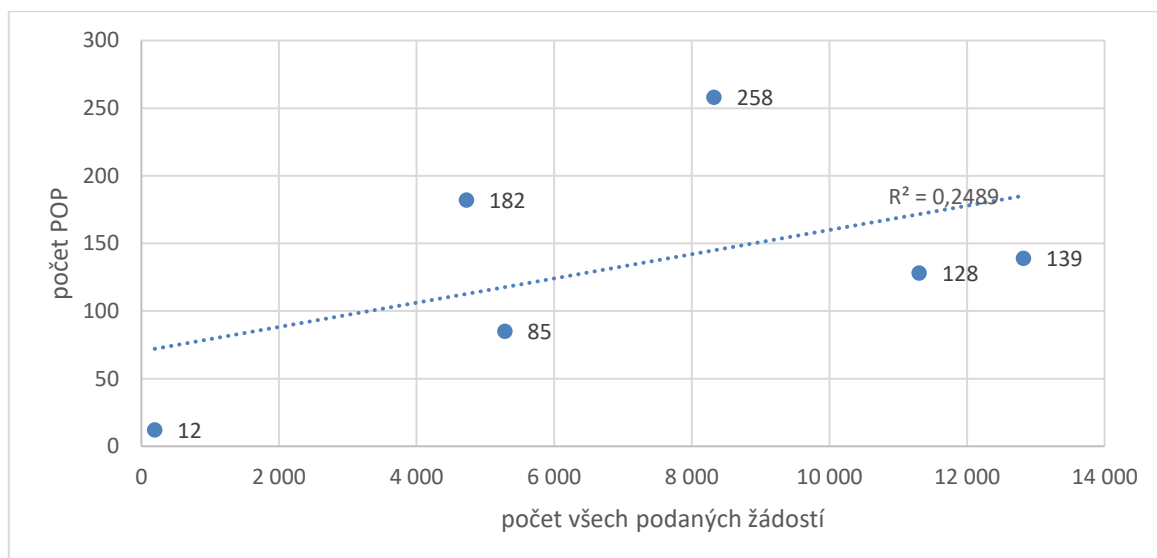
Tabulka 7 – počet zaslaných výzev k postupu odstranění pochybností v jednotkách

Územní pracoviště	Počet všech podaných žádostí	POP
Hradec Králové	12 818	139
Jičín	5 281	85
Náchod	8 322	258
Rychnov nad Kněžnou	4 724	182
Trutnov	11 303	128
Krajský finanční úřad	194	12
Celkem	42 642	804

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Na grafu 8 je znázorněna nízká závislost, mezi počty všech podaných žádostí a vystavených výzev k odstranění pochybností (POP). Vzdálenost jednotlivých bodů od přímky je poměrně velká, což dokládá i nízká hodnota koeficientu determinace R^2 a z něho plynoucího korelačního koeficientu „r“, který nabývá hodnoty 0,4988.

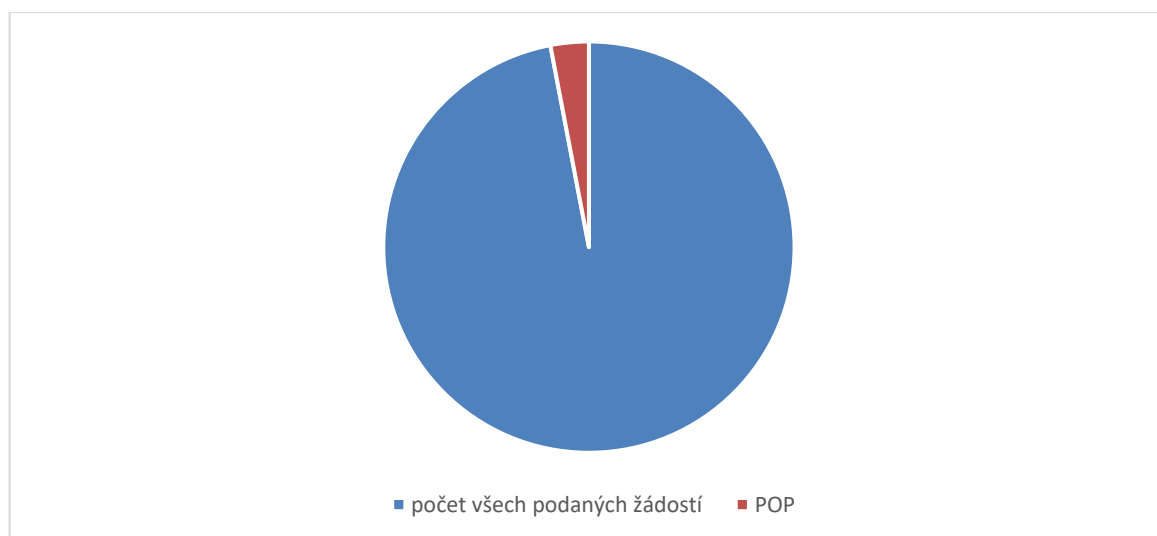
Graf 8 – celkové počty podaných žádostí k počtu vydaných POP

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 9 znázorňuje počet vystavených POP, který dosahoval 3 % z celkového počtu podaných žádostí na územním pracovišti Náchod.

Graf 9 – počet vystavených POP na ÚP Náchod

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Dalším ukazatelem byl údaj o počtu zpětvzetí, uvedené v Tabulce 8, které bylo v počtu 25 % z celkového počtu zpětvzetí pro Královéhradecký kraj. Z celkového počtu 2 651 zpětvzetí žádostí, připadá na územní pracoviště v Náchodě 663 podání.

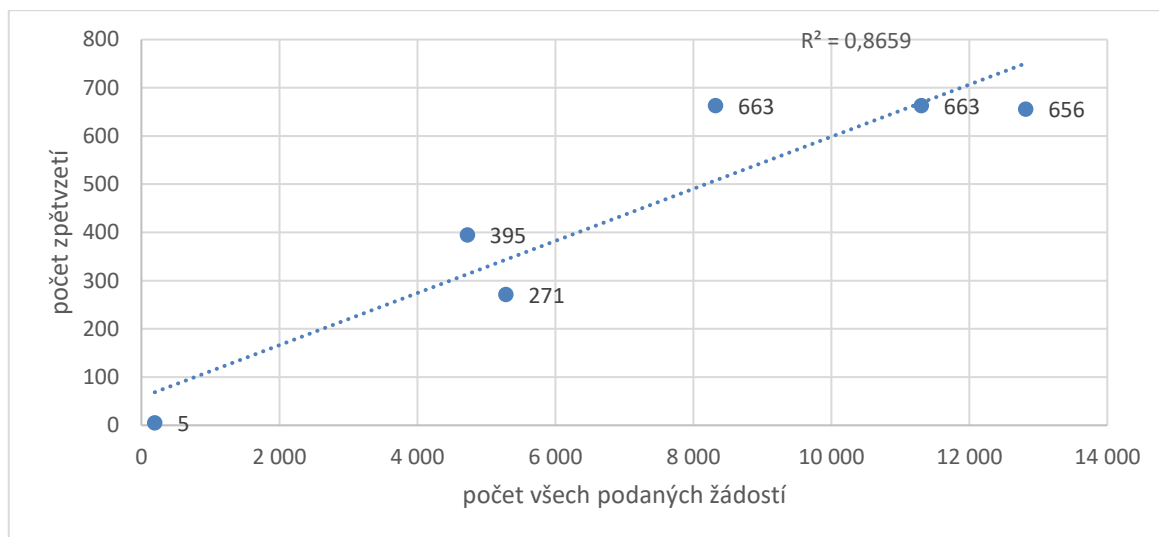
Tabulka 8 – počty zpětvzetí žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu v jednotkách

Územní pracoviště	Počet všech podaných žádostí	Zpětvzetí žádosti
Hradec Králové	12 818	656
Jičín	5 281	271
Náchod	8 322	663
Rychnov nad Kněžnou	4 724	395
Trutnov	11 303	663
Krajský finanční úřad	194	3
Celkem	42 642	2 651

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Na grafu 10 je znázorněna závislost, mezi počty všech podaných žádostí a počty zpětvzetí žádostí. Tuto závislost lze pokládat za významnou, neboť z koeficientu determinace R^2 byl určen korelační koeficient $r = 0,9305$.

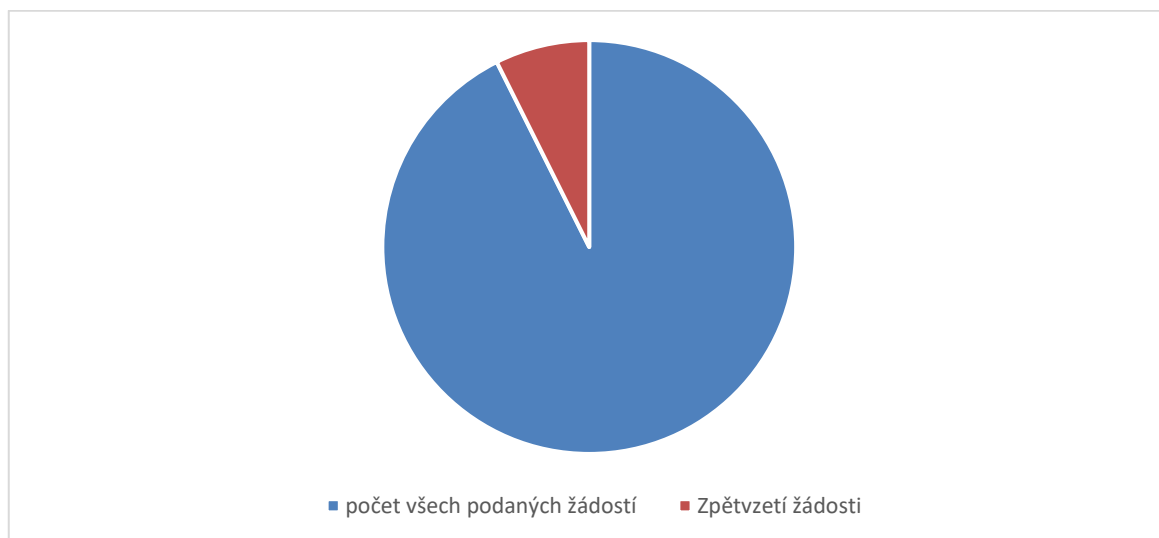
Graf 10 - celkové počty podaných žádostí k počtu zpětvzetí žádostí

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 11 znázorňuje počty podaných zpětvzetí na ÚP Náchod, které činí téměř 8 % z celkového počtu podaných žádostí na ÚP Náchod.

Graf 11 – počet podaných zpětvzetí na ÚP Náchod

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Tabulka 9 znázorňuje údaje – rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo podnikatelům zasíláno z důvodu nesplnění zákonných podmínek. Na pracovišti v Náchodě představovalo přes 26 % z celkového počtu rozhodnutí o zastavení řízení v rámci Královéhradeckého kraje.

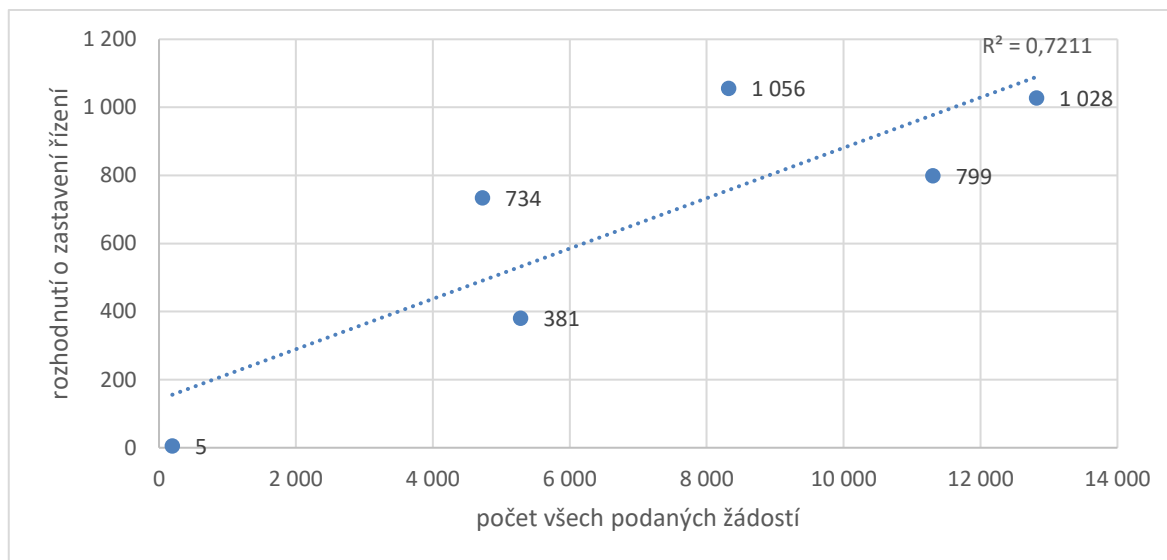
Tabulka 9 – rozhodnutí o zastavení řízení za jednotlivá ÚP v jednotkách

Územní pracoviště	Počet všech podaných žádostí	Rozhodnutí o zastavení řízení
Hradec Králové	12 818	1 028
Jičín	5 281	381
Náchod	8 322	1 056
Rychnov nad Kněžnou	4 724	734
Trutnov	11 303	799
Krajský finanční úřad	194	5
Celkem	42 642	4 003

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 12 dokladuje významnou závislost mezi počty všech podaných žádostí a rozhodnutí o zastavení řízení, neboť z koeficientu determinace R^2 vyšel korelační koeficient $r = 0,8491$.

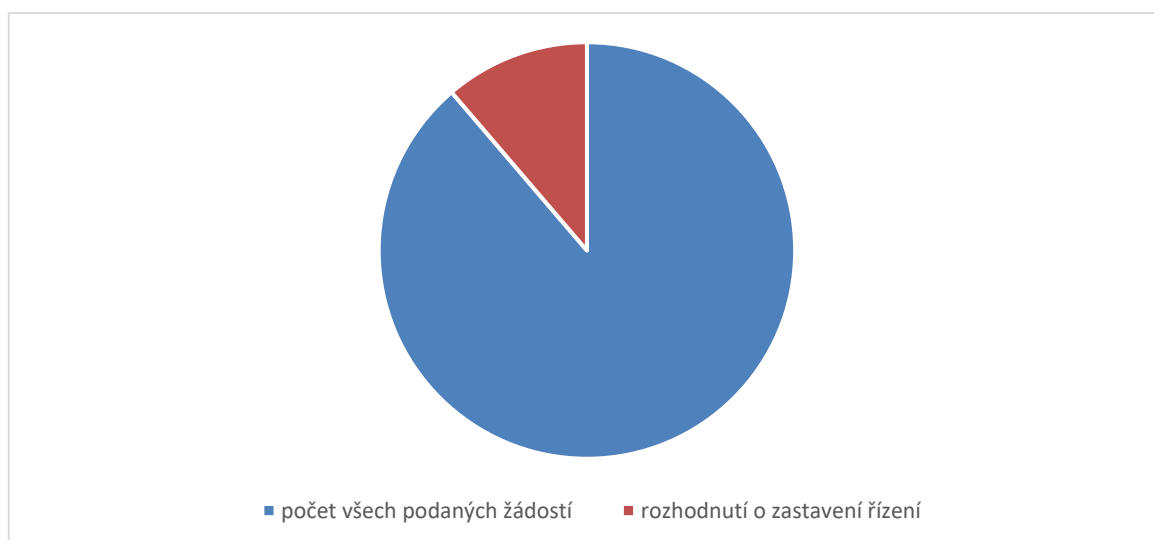
Graf 12 – celkové počty podaných žádostí k počtu zastavení řízení

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 13 znázorňuje, že počet rozhodnutí o zastavení řízení na ÚP Náchod byl ve výši 11 % z celkového počtu podaných žádostí na ÚP Náchod.

Graf 13 – počet rozhodnutí o zastavení řízení na ÚP Náchod

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Ukazatel, který představuje počty podvodných žádostí, uvedený v Tabulce 10 dokládá funkčnost kontrolního mechanismu, který správce daně k prvotnímu ověřování využíval, protože v rámci územního pracoviště v Náchodě bylo zaznamenáno 0,14 % těchto žádostí k celkovému počtu podaných žádostí na územním pracovišti Náchod. V rámci celého Královéhradeckého kraje, kdy počty podvodných žádostí činily 87 žádostí, územní pracoviště v Náchodě zaznamenalo 14 % podvodných žádostí. Neoprávněně byla vyplacena hodnota ve výši 1 107 000 Kč, přičemž k celkovému počtu vyplacených kompenzačních bonusů ve výši 370 679 439 Kč za celý Královéhradecký kraj se jedná o necelá 0,3 %.

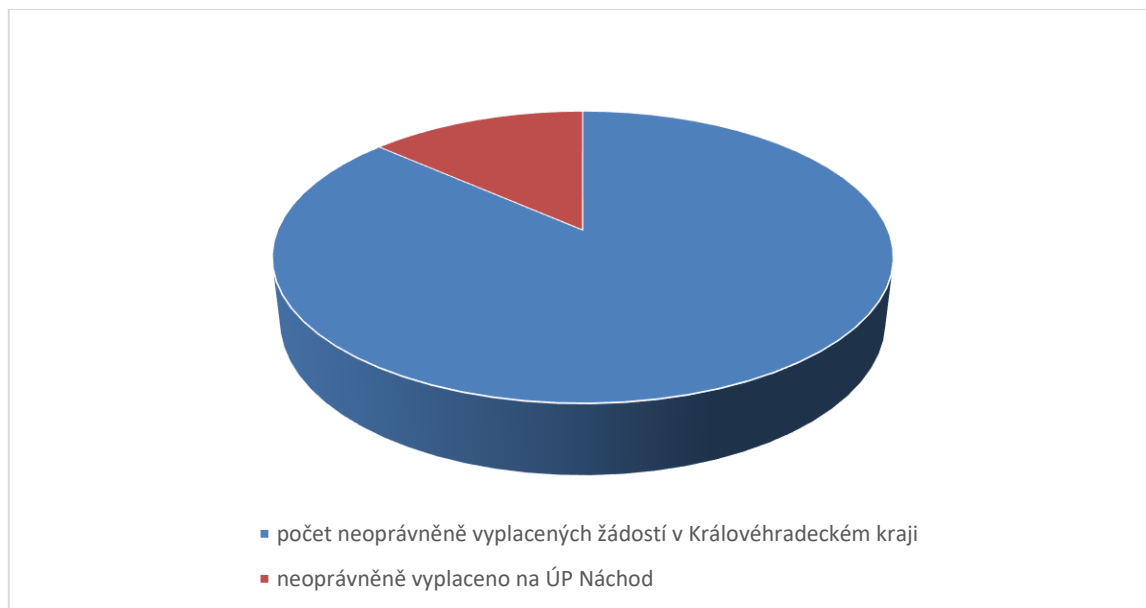
Tabulka 10 – podvodné žádosti neoprávněně vyplacené za jednotlivá ÚP

Územní pracoviště	Počet všech podaných žádostí	Počet podvodných žádostí	Neoprávněně vyplaceno
Hradec Králové	12 818	24	272 500,00 Kč
Jičín	5 281	10	153 000,00 Kč
Náchod	8 322	12	172 500,00 Kč
Rychnov nad Kněžnou	4 724	18	242 000,00 Kč
Trutnov	11 303	23	267 000,00 Kč
Krajský finanční úřad	194	0	0 Kč
Celkem	42 642	87	1 107 000,00 Kč

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 14 znázorňuje množství neoprávněně vyplacených finančních prostředků v Královéhradeckém kraji, přičemž ÚP Náchod vyplatil necelých 13 % těchto finančních prostředků z celkového počtu neoprávněně vyplacených.

Graf 14 – neoprávněně vyplacené kompenzační bonusy na ÚP Náchod

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

4.6 Porovnání období jaro 2020, podzim 2020 a jaro 2021

Tabulka 11 uvádí pro porovnání počty podaných žádostí OSVČ, dle jednotlivých období a to za jaro a podzim období roku 2020 a jaro období 2021.

Dle údajů je zřejmé, že v pořadí první zákon jaro 2020 byl zacílen na nejpočetnější skupinu žadatelů, přičemž s odstupem dalšího zákona, tedy podmínek v něm obsažených, se cílová skupina zmenšovala. Největším rozdílem byla skutečnost, že při jarním období 2020 bylo cíleno na většinu podnikatelů, tedy kompenzační bonus nebyl vázán na obory podnikatelských činností, ale na podnikatele samotného, avšak v pořadí druhém podzimním období 2020 již kompenzační bonus směřoval na podnikatelskou činnost, nikoliv na samotného podnikatele, a to v rámci omezené, či zakázané vládními opatřeními. Dosud posledním jarním období 2021 byl jedním z kritérií rozdíl příjmů ve srovnávacím a srovnávaném období, bez ohledu na skutečnost, zda činnost byla, či nebyla vládními opatřeními omezena, nebo zakázána.

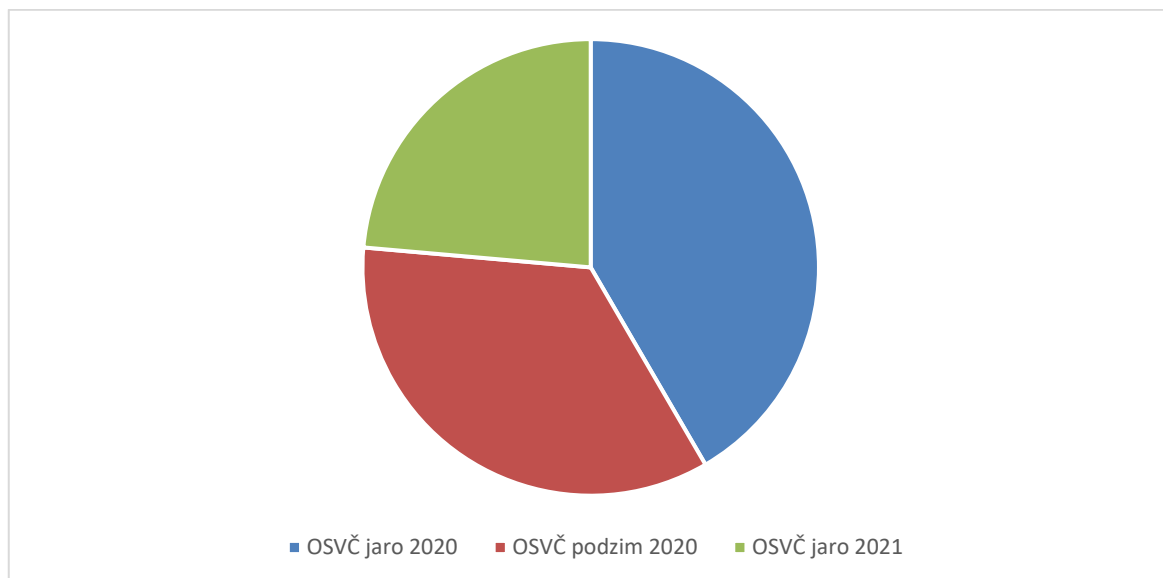
Tabulka 11 – OSVČ jaro 2020, podzim 2020, jaro 2021 v jednotkách

Územní pracoviště	OSVČ jaro 2020	OSVČ podzim 2020	OSVČ jaro 2021
Hradec Králové	14 131	11 306	7 935
Jičín	6 269	4 742	3 321
Náchod	9 043	7 559	5 130
Rychnov nad Kněžnou	5 481	4 237	3 294
Trutnov	9 876	10 120	6 743
Krajský finanční úřad	1 111	190	136
Celkem	45 911	38 154	26 559

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 15 znázorňuje, že během třech po sobě jdoucích bonusových období a s nimi související i jednotlivé zákonné podmínky k žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu, bylo z celkového množství podaných žádostí na územním pracovišti Náchod 41 % OSVČ v jarním období 2020, 35 % podaných žádostí v podzimním období 2020 a 24 % podaných žádostí v jarním období 2021.

Graf 15 – žádosti OSVČ podané na ÚP Náchod za jednotlivá bonusová období

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

V Tabulce 12 jsou uvedeny počty podaných žádostí s.r.o. podle jednotlivých zákonných podmínek. Dle údajů je zřejmé, že u s.r.o. byl největší počet podaných žádostí

v podzimním bonusovém období 2020, druhým v počtu nejvíce podaných žádostí bylo jarní období 2020 a nejmenším počtem žadatelů byly podané žádosti v jarním bonusovém období 2021.

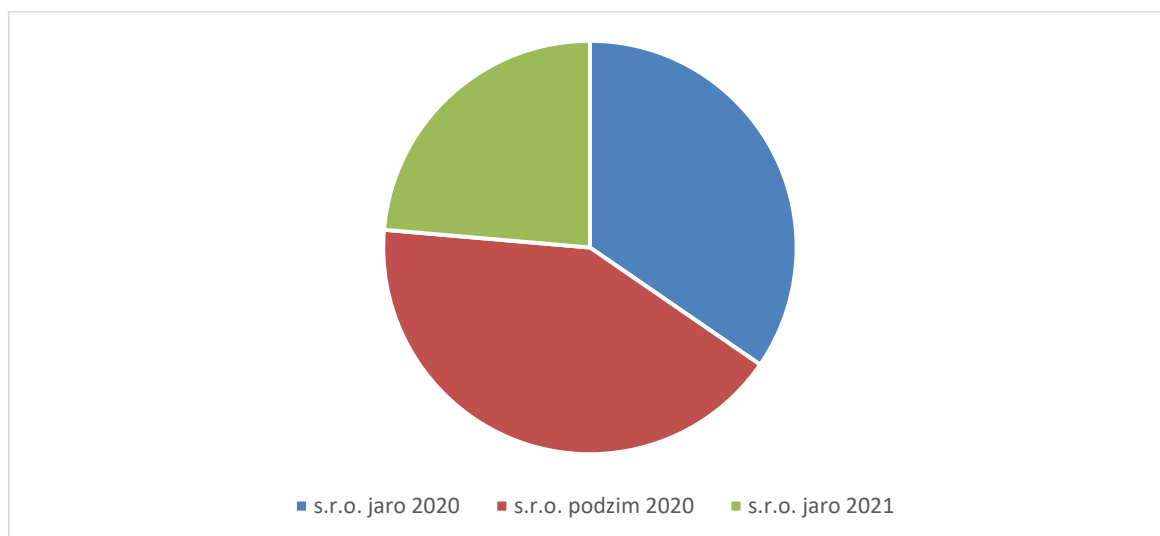
Tabulka 12 – s.r.o. jaro 2020, podzim 2020, jaro 2021 v jednotkách

Územní pracoviště	s.r.o. jaro 2020	s.r.o. podzim 2020	s.r.o. jaro 2021
Hradec Králové	918	1 292	873
Jičín	399	523	292
Náchod	568	686	388
Rychnov nad Kněžnou	383	439	273
Trutnov	725	1 118	661
Krajský finanční úřad	473	4	0
Celkem	3 466	4 062	2 487

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 16 znázorňuje, že během třech po sobě jdoucích zákonných norem k poskytnutí kompenzačního bonusu, vztahujících se k jednotlivým bonusovým obdobím, bylo z celkového počtu podaných žádostí s.r.o. téměř 35 % v jarním období 2020, 42 % podaných žádostí v podzimním období 2020 a 23 % podaných žádostí v jarním období 2021.

Graf 16 – žádosti s.r.o. podané na ÚP Náchod za jednotlivá bonusová období

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Tabulka 13 obsahuje počty podaných žádostí zaměstnanců DPP, DPČ. Z údajů je zřejmé, že u zaměstnanců DPP, DPČ byl největší počet podaných žádostí v jarním bonusovém období 2020, druhým v počtu nejvíce podaných žádostí bylo podzimní bonusové období 2020 a nejmenším počtem podaných žádostí bylo v jarním bonusovém období 2021.

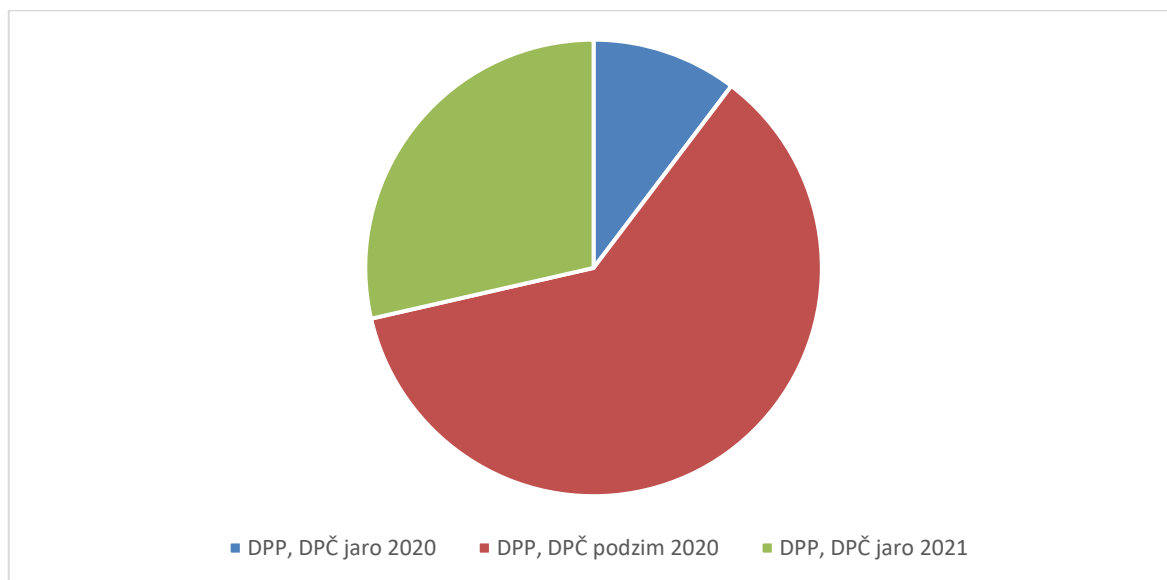
Tabulka 13 – DPP, DPČ jaro 2020, podzim 2020, jaro 2021 v jednotkách

Územní pracoviště	DPP, DPČ jaro 2020	DPP, DPČ podzim 2020	DPP, DPČ jaro 2021
Hradec Králové	50	220	126
Jičín	20	16	19
Náchod	13	77	36
Rychnov nad Kněžnou	15	48	23
Trutnov	18	65	51
Krajský finanční úřad	332	0	0
Celkem	448	426	255

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Graf 17 znázorňuje, že během třech po sobě jdoucích bonusových období a příslušných podmínek upřesněných v jednotlivých zákonech o poskytnutí kompenzačního bonusu, bylo z celkového počtu podaných žádostí zaměstnanců DPP, DPČ téměř 10 % v jarním období 2020, 61 % podaných žádostí v podzimním období 2020 a 29 % podaných žádostí v jarním období 2021.

Graf 17 – žádosti zaměstnanců DPP, DPČ podané na ÚP Náchod za jednotlivá bonusová období

Zdroj: č. j.: 1803020/21/2700-00020-603404, vlastní úprava

Z výše uvedených skutečností je patrné, že největší počet všech podaných žádostí v Královéhradeckém kraji bylo jednoznačně v bonusovém období jaro 2020, druhé pořadí náleží bonusovému období podzim 2020 a třetím, nejnižším počtem byly žádosti podané v bonusovém období jaro 2021.

5 Zhodnocení a doporučení

5.1 Zhodnocení

Tato práce je zaměřena na problematiku kompenzačních bonusů a na postup vybraného pracoviště správce daně v souvislosti s jejich vyplácením v daném období. Diplomová práce se soustředí konkrétně na období podzim 2020, které trvalo od 5. října 2020 do 15. února 2021, na pracovišti v Náchodě, kde bylo třetí nejvyšší množství evidovaných podnikatelských subjektů (OSVČ i s.r.o.) z celého Královéhradeckého kraje. Zcela logicky se podanými žádostmi a objemem vyplacených prostředků řadil Náchod na třetí místo v Královéhradeckém kraji. Množstvím vydaných POP se pracoviště v Náchodě dokonce zařadilo na první místo. V množství zpětvzetí žádostí se Náchod pomyslně dělí o první místo s územním pracovištěm v Trutnově, avšak poměrem přijatých žádostí a zastavení řízení je Náchod na místě prvním. Zjištěných, neoprávněně vyplacených žádostí, zpracoval správce daně na územním pracovišti v Náchodě velmi malou část. Na základě provedené korelační analýzy bylo možné dovodit silnou závislost mezi podanými žádostmi a vyplacenými žádostmi, mezi zaregistrovanými subjekty a počty podaných žádostí, mezi podanými žádostmi i počty zpětvzetí a zastavení řízení. Pouze počty vydaných výzev k odstranění pochybností (POP) dosáhly slabou závislost.

Během šesti podzimních bonusových období doznaly některé podmínky pro uplatnění žádosti významných změn, jež však měly za následek spíše časté nejasnosti. Žadatel si mnohdy nebyl jist, zda nárok na kompenzační bonus má, či nemá, neboť se během vyplacení kompenzačních bonusů průběžně měnily podmínky pro splnění nároku na kompenzační bonus. Byly však takové druhy činností, které nesplňovaly zákonné podmínky pro vyplacení kompenzačních bonusů, přestože tyto dopady směřovaly i k nim. Naopak správce daně zaznamenal i takové případy, které dle charakteru podnikatelské činnosti a následných okolností nebylo třeba do cílové skupiny zahrnout a kteří naopak zákonné podmínky pro žádání o kompenzační bonus splňovali. Například „subdodavatel“, neboli „zprostředkovatel“ obchodu nesplňoval podmínky pro možné čerpání kompenzačního bonusu, přestože byl tímto omezením jednoznačně dotčen. Stejně tak byly zasaženy i další ekonomické subjekty, které podnikatelskou činnost zakázanou či omezenou neměly. U zaměstnanců DPP, DPC se například stávala situace, že při porovnání mzdového listu částka vyplacená správcem daně zdaleka převyšovala tu, která jim náležela dle mzdového listu z předchozích období od zaměstnavatele za vykonanou práci.

U společníků s.r.o. se zase jako nelogické stávala situace, že pokud byl společník jeden, či dva, nebo ve větším počtu členové jedné domácnosti, pak při splnění podmínek nárok na kompenzační bonus měli, avšak pokud by byli společníci tři (bez rodinné příslušnosti), již při všech splněných kritériích nárok na čerpání kompenzačního bonusu neměli (dvě „identické“ společnosti, dvě „shodné“ činnosti, totožná omezení, jen počet členů společníků rozdílný). Velký nesoulad byl v některých případech mezi vykazovanými příjmy z podnikatelské činnosti u OSVČ v roce 2019, tedy roce předcházejícím (správce daně dle metodických pomůcek využíval pouze pro posuzování převažujících příjmů - z podnikání, pracovního poměru, či nájmu) a příjmy vykazovanými v „omezeném“ období určené jako jedno z kritérií možnosti podání žádosti o poskytnutí kompenzačního bonusu. Například OSVČ za celé předcházející zdaňovací období (tedy za 12 měsíců) vykazovaly příjmy v dani z příjmů fyzických osob jen o málo vyšší, než si sami určili v žádosti v kolonce „rozhodné“ období, (tedy ve čtyřech měsících). Tuto skutečnost však v aktuálním roce nijak ověřit nešlo, neboť nenastal zákonný termín pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob aktuálního zdaňovacího období pro prokázání skutečností. Lze se domnívat, že jistě velké procento vyplacených kompenzačních bonusů směřovalo do „správných rukou“, ale někteří i přes snahu argumentace a logiky neuspěli.

Z uvedeného lze dovodit, že podmínky stanovené pro uplatnění bonusu nebyly nastaveny zcela správně a logicky, proto také velmi často docházelo k nedorozuměním, chybným podáním a nepochopení nastalé situace ze strany žadatelů.

5.2 Výsledek komparace jaro 2020, podzim 2020 a jaro 2021

Podzimní kompenzační bonus 2020 byl vyplácen dle zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2. Jarní kompenzační bonus pro rok 2021 byl vyplácen dle zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2. Kompenzační bonus jaro 2021 byl vyplácen na základě zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021. Přijaté žádosti byly komparovány napříč jednotlivými obdobími. Ze získaných dat je patrné, že z celkového počtu OSVČ, s.r.o. i zaměstnanců DPP, DPČ, tvoří nejpočetnější skupinu jaro 2020, kdy podmínky pro možnost čerpání kompenzačního bonusu dopadaly na největší okruh žadatelů, druhou nejvíce početnou skupinou byli žadatelé podzimního období 2020, přičemž možnost

čerpání bylo již cíleno jen pro určitý okruh žadatelů a podmínky pro možné čerpání byly omezovány. Nejméně početnou skupinu tvořili žadatelé za období jaro 2021, kdy nastavená kritéria cílila na vybranou skupinu OSVČ, společníků s.r.o. a zaměstnanců DPP, DPČ. Během všech bonusových období se nejvíce měnily podmínky u OSVČ, přičemž tito žadatelé tvořili nejpočetnější kategorii. Z uvedeného vyplývá, že tíživým nedostatkem pro žadatele byly stále se zpřísňující podmínky pro splnění nároku na čerpání kompenzačního bonusu, což mohlo vést i k existenčním problémům žadatele.

K dokreslení dané problematiky byly srovnány počty podaných žádostí za jednotlivá bonusová období jaro 2020, podzim 2020 a jaro 2021, z čehož je zřejmé, že největší počet podaných žádostí bylo v jarním období 2020 a vlivem zpřísňování podmínek pro možné žádání o kompenzační bonus se počty podávaných žádostí snižovaly.

5.3 Doporučení

Řešení lze spatřovat v jednodušších pravidlech v rámci právní úpravy. Kritéria pro stanovení oprávněnosti čerpání bonusu by měla doznat změny zahrnující zejména odstranění rozdělení subjektů dle rozsahu omezení jejich činnosti. Zásadní pro OSVČ by měly být zejména platné živnostenské oprávnění od předem pevně stanoveného data, statut aktivního podnikatele, nikoli pouze držitele platného živnostenského oprávnění. Velmi důležitou podmínkou pro oprávněnost podání žádosti by měla být platná evidence žadatele na České správě sociálního zabezpečení a na příslušné Zdravotní pojišťovně a absence nedoplatků u státních institucí v rámci podnikatelské činnosti (tedy na ČSSZ, ZP, FÚ, které přímo souvisí s podnikatelskou činností).

Dalším ukazatelem pro výši nárokování určené denní částky by mohly být vykazované minimální příjmy/výnosy předchozích porovnávaných zdaňovacích období. V případě, že by hodnoty nedosahovaly požadovaného minima (například minimálně hodnotu 180 000 Kč tak, jak tomu bylo u podmínek společníků s.r.o.), krátila by se i výše kompenzačního bonusu v předem nastavených pravidlech. Pokud by výše uvedená kritéria splněna nebyla, žadatel by neměl nárok na kompenzační bonus vůbec.

U společníků s.r.o., by bylo vhodné stávající kritéria ponechat, s výjimkou omezení počtu společníků.

V případě zaměstnanců DPP, DPČ, je zřejmé, že stejně jako u OSVČ, by mělo být přihlédnuto k vyplaceným příjmům v předcházejícím období. Výše vyplacení

kompenzačního bonusu by bylo v maximální výši srovnávaného období. Zaměstnavatel by měl povinnost rovněž doložit pokles příjmů tak, jak bylo uvedeno u OSVČ.

Navrhovaná doporučení by mohla vést ke zjednodušení celého procesu vyplácení kompenzačních bonusů, k větší objektivitě při jejich vyplácení a k menší ekonomické zátěži pro stát.

6 Závěr

Řešení problematiky kompenzačního bonusu je aktuálním tématem, které vyplynulo ze situace vyvolané výskytem onemocnění koronaviru SARS CoV-2 a jeho celosvětovým dopadem na ekonomiky jednotlivých států. Každý z těchto států k řešení ekonomických dopadů přistupoval jinak. Zákonodárce přistoupil k řešení vzniklé situace tak, že přijal novou právní úpravu, která zakotvovala institut kompenzačního bonusu. Tento kompenzační bonus byl určen jedné z nejpostiženějších skupin, a to formou náhrady, která měla zmírnit následky zákazu či omezení jejich činnosti. Jeho poskytování bylo realizováno v kontextu vývoje pandemické situace na území České republiky v několika vlnách. Většina subjektů v této době byla natolik situací postižena, že stála před rozhodnutím, zda jsou schopni situaci zvládnout, nebo svou podnikatelskou činnost definitivně ukončit. Kompenzační bonus tak pomohl v některých případech tyto myšlenky zvrátit a pomoci podnikatelům překlenout ekonomicky nepříznivé období. Kompenzační bonusy byly poskytovány na základě nově přijaté právní úpravy. Jednalo se o zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2. O této problematice bylo blíže pojednáno v teoretické části práce.

Praktická část práce se zaměřila na konkrétní proces zpracování žádostí o poskytnutí kompenzačního bonusu správcem daně prostřednictvím automatizovaného systému ADIS. Výsledná analyzovaná data (množství podaných žádostí, poskytnuté finanční prostředky, zahájená daňová řízení a podmínky splnění nároku na kompenzační bonus v rámci Královéhradeckého kraje) z územního pracoviště v Náchodě byla komparována s daty ostatních územních pracovišť kraje. V rámci zpracování dat týkajících se podaných žádostí, byly dovozeny konkrétní závislosti. Jednalo se o počty podaných žádostí OSVČ, společníků s.r.o., zaměstnanců DPP, DPČ, objemem vyplacených finančních prostředků, zpětvzetí, zastavení řízení a počtu POP, u kterých byla patrná určitá závislost. Ověření a síla vzájemného vztahu byla stanovena pomocí výpočtu korelačních koeficientů, ze kterých vyplynulo, že existují vzájemné závislosti mezi zaregistrovanými subjekty a množstvím podaných žádostí o kompenzační bonus u OSVČ, a to ve výši $r = 0,9345$. U společníků s.r.o. byla výše hodnoty korelačního koeficientu rovněž významná, a to ve výši $r = 0,8606$. Hodnot korelačního koeficientu blízkých se 1 dosahovaly také závislosti mezi

výši vyplacených finančních prostředků a podaných žádostí u OSVČ, s.r.o. i u zaměstnanců DPP, DPČ, kde r dosahovalo hodnot 0,9981 až 0,9997.

Naproti tomu počty POP v závislosti na podaných žádostech vzájemnou závislost příliš neprokázaly, neboť koeficient korelace nabývá jen hodnoty 0,4988, což vede ke slabé závislosti. V tomto případě lze konstatovat, že zahájené postupy k odstranění pochybností nebyly zřejmě ovlivněny počtem podaných žádostí.

Z výše uvedených zjištění lze usuzovat, že existuje sice vysoká pravděpodobnost vzájemných závislostí mezi jednotlivými skupinami, ale z této závislosti nelze určit příčinnou souvislost jedné skupiny na druhé, což není relevantní vzhledem ke stanoveným cílům této práce.

Na základě provedeného výzkumu je možno doporučit a navrhnout úpravy podmínek vzniku nároku na kompenzační bonus, mezi které by patřila zejména podmínka absence nedoplatků na České správě sociálního zabezpečení, příslušné Zdravotní pojišťovně a Finančním úřadu v rámci podnikatelské činnosti. Vzhledem k tomu, že z exekučního hlediska představoval kompenzační bonus nezabavitelný příjem, byli tito tzv. neplatiči oproti ostatním podnikatelům řádně plnícím si své zákonné povinnosti neoprávněně zvýhodňováni.

Navrhované změny by mohly pomoci spravedlivěji rozdělovat finanční prostředky poskytované státem a mnohé žadatele přimět k větší disciplíně při plnění svých podnikatelských povinností.

Zachycením vývoje nového institutu kompenzačního bonusu v daném omezeném časovém období byly naplněny cíle diplomové práce.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

- BAXA, Josef. *Daňový řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-564-9.
- KUNŠTÁTOVÁ, Tatiana. *Živnostenský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-731-6.
- LICHNOVSKÝ, Ondřej. *Daňový řád: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-838-2.
- SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody I*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1672-0.

Seznam použitých právních předpisů

- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2. 10. 1991. Částka 87. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 12. 12. 1991. Částka 107. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2. 11. 1992. Částka 117. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 21. 12. 1992. Částka 6. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 30. 6. 1995. Částka 87. ISSN 1211-1244.
- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 24. 9. 1997. Částka 85. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 22. 4. 1998. Částka 39. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1. 4. 2004. Částka 78. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 14. 3. 2006. Částka 84. ISSN 1211-1244

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 21. 4. 2006. Částka 84. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 17. 7. 2008. Částka 98. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 22. 7. 2009. Částka 87. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 23. 12. 2011. Částka 157. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 3. 2. 2012. Částka 33. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 25. 1. 2012. Částka 34. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 9. 4. 2020. Částka 59. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 10. 11. 2020. Částka 189. ISSN 1211-1244
- Zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 25. 2. 2021. Částka 38. ISSN 1211-1244

Seznam použitých internetových zdrojů

- Adisepo, mfcr. www.adisepo.mfcr.cz [Online] 20. červenec 2021[Citace: 20. července 2021.] Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup_expert.faces
- Aspi, www.aspi.cz [Online] 20. červenec 2021[Citace: 20. července 2021.] Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/285297/1/2/duvodova-zprava-c-lit285297cz-duvodova-zprava-k-zakonu-c-461-2020-sb-o-kompenzacnim-bonusu-v-souvislosti-se-zakazem-nebo-omezenim-podnikatelske-cinnosti-v-souvislosti-s-vyskytem-koronaviru-sars-cov-2>

Aspi, *www.aspi.cz* [Online] 20. červenec 2021 [Citace: 20. července 2021.] Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/277383/0/2/duvodova-zprava-c-lit277383cz-duvodova-zprava-k-zakonu-c-159-2020-sb-o-kompenzacnim-bonusu-v-souvislosti-s-krizovymi-opatrenimi-v-souvislosti-s-vyskytem-koronaviru-sars-cov-2>

financisprava. *www.financnisprava.cz* [Online] 16. říjen 2020. [Citace: 20. července 2021.] Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2020/financni-sprava-zacina-vyplacet-podzimni-kompenzacni-bonus>

financisprava. *www.financnisprava.cz* [Online] 24. únor 2021. [Citace: 24. únor 2021.] Dostupné z: <https://archiv.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/kompenzacni-bonus-podzim-2020/dotazy-odpovedi/dotazy-odpovedi-KB-podzim-2020-10986>

financisprava. *www.financnisprava.cz* [Online] 3. srpen 2021. [Citace: 24. únor 2021.] Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2021/kompenzacni-bonus-konci-bilance>

financisprava. *www.financnisprava.cz* [Online] 3. srpen 2021. [Citace: 24. únor 2021.] Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/novinky/novinky-2021/provozovatele-taxisluzby-mohou-zadat-o>

financisprava. *www.financnisprava.cz* [Online] 3. srpen 2021. [Citace: 24. únor 2021.] Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/novinky/novinky-2021/informace-k-naroku-sezonni-charakter>

gist. *www.gist.cz* [Online] 24. únor 2021. [Citace: 24. únor 2021.] Dostupné z: <https://www.gist.cz/cz/software-adis>

mfc. *www.mfcr.cz* [Online] 12. leden 2021. [Citace: 20. července 2021.] Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/pausalne-bude-letos-platit-dane-a-pojist-40535>

cssz.cz. *www.cssz.cz*. [Online] 18. listopad 2021. [Citace: 18. listopad 2021.] Dostupné z: <https://www.cssz.cz/zalohy-na-pojistne-na-duchodove-pojisteni#:~:text=Minim%C3%A1ln%C3%AD%20m%C4%9Bs%C3%AD%C4%8Dn%C3%AD%20vym%C4%9B%C5%99ovac%C3%AD%20z%C3%A1klad%20pro%20z%C3%A1lohu%20v%20roce%202021%20u,z%C3%A1loha%20%C4%8Din%C3%AD%201%20036%20K%C4%8D>

cssz.cz. www.cssz.cz. [Online] 28. listopad 2021. [Citace: 28. listopad 2021.] Dostupné z: <https://www.cssz.cz/-/minimalni-platba-pojistneho-na-nemocenske-pojisteni-bude-od-ledna-cinit-147-kc>

czso.cz. www.czso.cz. [Online] 20. prosinec 2021. [Citace: 20. prosinec 2021.] Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/rocenky_souhrn

mzcr.cz. www.mzcr.cz. [Online] 20. prosinec 2021. [Citace: 20. prosinec 2021.] Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/v-ceske-republice-jsou-prvni-tri-potvrzene-pripady-nakazy-koronavirem/>

vzp.cz. www.vzp.cz. [Online] 28. listopad 2021. [Citace: 28. listopad 2021.] Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>

Seznam použitých ostatních zdrojů

Bakalářská práce Věra Erberová, rok 2020

Č. j. 1803020/21/2700-00020-603404 ze dne 8. 11. 2021. Poskytnutí informací podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Metodické pokyny, sdělení, informace, zápisy z videokonferencí vydávané Generálním finančním ředitelstvím. Sekcí metodiky a výkonu daní, Sekcí právní, Sekcí řízení rizik při správě daní. Praha. – veřejně nedostupné.

Generální finanční ředitelství. Praha. Interní pomůcka: Základní informace k možnosti získání kompenzačního bonusu. Datum interního zveřejnění: 10. 4. 2020.

Generální finanční ředitelství. Sekce metodiky a výkonu daní. Praha. Metodický pokyn k prověřování náležitostí žádosti o kompenzační bonus společníkům malých s.r.o. Datum interního zveřejnění: 29. 5. 2020.

Generální finanční ředitelství. Sekce právní. Praha. Metodický pokyn ke správě kompenzačního bonusu. Datum interního zveřejnění 29. 5. 2020.

Generální finanční ředitelství. Zápis z jednání – Kompenzační bonus IV – DPP a DPČ. Videokonference. Datum konání: 24. 7. 2020.

Generální finanční ředitelství. Praha. Informace ke kompenzačnímu bonusu pro osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr. Datum interního zveřejnění: 23. 7. 2020.

8 Přílohy

Příloha 1 – Žádost o kompenzační bonus pro OSVČ, s.r.o., DPP, DPČ	74
Příloha 2 – Výzva k odstranění pochybností (POP)	79

Příloha 1 – Žádost o kompenzační bonus pro OSVČ, s.r.o., DPP, DPČ

Žádost o kompenzační bonus

bonusové období od 5. 10. 2020 do 4. 11. 2020

podle zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o kompenzačním bonusu“).

Žádost lze obecně podat do 5. 1. 2021 (viz pokyny k vyplnění žádosti).

Finančnímu úřadu:
Územní pracoviště (v/ve/pro):

A. ÚDAJE O ŽADATELI

Jméno a příjmení:
DIČ/RČ: Datum narození:
Kontaktní údaje (telefon / e-mail):
Adresa místa pobytu:
Adresa místa pobytu ve státě rezidence (vyplňte, žádáte-li o kompenzační bonus z titulu společníka společnosti s ručením omezeným):

Souběžně čerpána také*:

- podpora, která slouží k úhradě nájemného
 podpora poskytovaná zaměstnavatelům
 podpora poskytovaná v podobě dotace v rámci dotačního programu MPO „OŠETŘOVNÉ“ PRO OSVČ.

Bankovní spojení (číslo účtu vedeného v české měně, na nějž má být kompenzační bonus vyplacen)

Účet vedený u:
číslo účtu: kód banky:

Žadatel je/byl v úpadku.

B. PŘEDMĚT ŽÁDOSTI

K zakazu/omezení/vyloučení výkonu činnosti došlo (zcela/částečně) na základě opatření přijatých:

- orgánem státní správy (např. ministerstvem, vládou atp.)
 tímto jiným orgánem veřejné moci (např. orgánem obce)
 touto jinou k tomu oprávněnou osobou (např. soukromoprávním zřizovatelem/provozovatelem zařízení péče o seniory)

O poskytnutí kompenzačního bonusu ve výši dle § 9 zákona o kompenzačním bonusu žádám z titulu (vyberte odpovídající variantu/varianty):

I. osoby samostatně výdělečně činné (§ 2 zákona o kompenzačním bonusu):

O kompenzační bonus je z tohoto titulu žádáno za dny (v rozmezí 5. 10. 2020 až 4. 11. 2020):

od 05.10.2020 do 04.11.2020 počet dní: 31 celkem částka: 15 500 Kč

z důvodu bezprostředního zakazu nebo omezení výkonu této činnosti:

z důvodu vyloučení výkonu této činnosti v důsledku bezprostředního zakazu nebo omezení výkonu činnosti vztahujícího se na odběratele zboží, služeb nebo jiných výstupů nebo na osobu, v jejichž prostorách je činnost vykonávána (výkon činnosti musí být vyloučen alespoň z 80 %):

II. společníka společnosti s ručením omezeným (§ 3 zákona o kompenzačním bonusu):

Údaje o společnosti s ručením omezeným [obrat společnosti ve smyslu § 3 odst. 4 písm. a) zákona o kompenzačním bonusu musí být za skončené zdaňovací období daně z příjmů právnických osob vyšší než 180 000 Kč, nebo za první neskončené zdaňovací období daně z příjmů právnických osob musí být vyšší než 120 000 Kč; má-li společnost více jak dva společníky, pak

musí být všichni společníci členy jedné rodiny ve smyslu § 2b odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu]

DIČ/IČO společnosti:
Název společnosti:
Adresa sídla ve státě rezidence:

O kompenzační bonus je z tohoto titulu žádáno za dny (v rozmezí 5. 10. 2020 až 4. 11. 2020):

od do počet dní: celkem částka: Kč

z důvodu bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu této činnosti:

z důvodu vyloučení výkonu této činnosti v důsledku bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu činnosti vztahujícího se na odběratele zboží, služeb nebo jiných výstupů nebo na osobu, v jejichž prostorách je činnost vykonávána (výkon činnosti musí být vyloučen alespoň z 80 %):

III. osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr (§ 4 zákona o kompenzačním bonusu):

Souběžně vykonávána pěstounská péče / činnost dobrovolného pracovníka pečovatelské služby.

DIČ/IČO zaměstnavatele:
Název zaměstnavatele:
Adresa zaměstnavatele:

O kompenzační bonus je z tohoto titulu žádáno za dny (v rozmezí 5. 10. 2020 až 4. 11. 2020):

od do počet dní: celkem částka: Kč

z důvodu bezprostředního zákazu nebo omezení výkonu této činnosti:

C. ÚDAJE O PODEPISUJÍCÍ OSOBĚ

Jméno a příjmení fyzické osoby, nebo název právnické osoby:

Datum narození: Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby:

/

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li zástupce právnickou osobou), s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Přílohami žádosti jsou:

1) čestné prohlášení dle § 12 odst. 1 písm. a) zákona o kompenzačním bonusu.

Je-li o poskytnutí kompenzačního bonusu, alespoň částečně, žádáno z titulu osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr, jsou **přílohami též:**

2) kopie dohody/dohod o práci konané mimo pracovní poměr, v důsledku které/kterých vznikla v rámci období od 1. 6. 2020 do 30. 9. 2020 po dobu alespoň 3 kalendářních měsíců účast žadatele o kompenzační bonus na nemocenském pojištění jako zaměstnance,

3) kopie mzdového listu/mzdových listů zahrnujícího/zahrnujících kalendářní měsíce (v rámci období od 1. 6. 2020 do 30. 9. 2020), kdy byl žadatel o kompenzační bonus účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec na základě dohody/dohod o práci konané mimo pracovní poměr, nebo potvrzení od zaměstnavatele prokazující účast žadatele o kompenzační bonus na nemocenském pojištění jako zaměstnance alespoň 3 kalendářní měsíce v rámci období od 1. 6. 2020 do 30. 9. 2020 z titulu výkonu práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr.

V případě, že k bezprostřednímu zákazu nebo omezení výkonu činnosti došlo opatřením přijatým jiným orgánem veřejné moci (než orgánem státní správy) nebo k tomu oprávněnou osobou k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného koronavirem označovaným jako SARS CoV-2, spočívajícím v zákazu nebo omezení činnosti nebo provozu zařízení, ve kterém jsou poskytovány zdravotní a sociální služby jejich poskytovatelem, může k rychlejšímu procesnímu vyřízení žádosti o kompenzační bonus přispět příložením kopie takového opatření.

K rychlejšímu procesnímu vyřízení žádosti o kompenzační bonus podané z titulu osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr může dále přispět:

I) příložením kopie dohody o práci konané mimo pracovní poměr platné ke dni 5. 10. 2020 - příkládá se, pokud se jedná o dohodu odlišnou od dohody podle bodu 2) pro účely doložení splnění podmínky dle § 7 odst. 4 písm. b) zákona o kompenzačním bonusu,

II) příložením dokumentace osvědčující status dobrovolného pracovníka pečovatelské služby či pěstouna, v případech, kdy žadatel v rozhodném období vykonával činnost odpovídající tomuto statusu souběžně s výkonem práce, jež je předmětem kompenzačního bonusu.

.....
Podpis žadatele o kompenzační bonus či fyzické osoby
oprávněné podepsat podání za žadatele o kompenzační bonus

Čestné prohlášení k žádosti o kompenzační bonus

bonusové období od 5. 10. 2020 do 4. 11. 2020

Žadatel (daňový subjekt) o poskytnutí kompenzačního bonusu

Jméno a příjmení:	<input type="text"/>
Datum narození:	<input type="text"/>
DIC/RČ:	<input type="text"/>
Adresa místa pobytu:	<input type="text"/>

I) **prohlašuje**, že splňuje veškeré podmínky zákona o kompenzačním bonusu pro vznik nároku na kompenzační bonus,

II) **prohlašuje** (vyplňují pouze žadatelé o kompenzační bonus v úpadku, u nichž byl úpadek prohlášen nejpozději 31. 12. 2019), že

- není propojen* s jiným podnikem
 je propojen* s následujícími podniky:

Obchodní jméno podniku / Jméno a příjmení	Sídlo / Adresa	IČ / Datum narození

dne

.....

Podpis

(Nezapomeňte podepsat i samotnou žádost!)

* Žadatel o podporu se považuje za propojený s jinými podniky, pokud i tyto subjekty mezi sebou mají některý z následujících vztahů:

- a) jeden subjekt vlastní více než 50 % hlasovacích práv, která náležejí akcionářům nebo společníkům, v jiném subjektu;
b) jeden subjekt má právo jmenovat nebo odvolat více než 50 % členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného subjektu;
c) jeden subjekt má právo uplatňovat více než 50 % vliv v jiném subjektu podle smlouvy uzavřené s daným subjektem nebo dle ustanovení v zakladatelské smlouvě nebo ve stanovách tohoto subjektu;
d) jeden subjekt, který je akcionářem nebo společníkem jiného subjektu, ovládá sám, v souladu s dohodou uzavřenou s jinými akcionáři nebo společníky daného subjektu, více než 50 % hlasovacích práv, náležejících akcionářům nebo společníkům, v daném subjektu.

Subjekty, které mají s žadatelem o podporu jakýkoli vztah uvedený pod písm. a) až d) prostřednictvím jednoho nebo více dalších subjektů, se také považují za podnik propojený s žadatelem o podporu.

Podání na finanční úřad

Možné způsoby podání na FÚ pro: ; územní pracoviště v, ve, pro:

Vlastní Datovou schránkou

1. přihlaste se do Datové schránky
2. uveďte předmět – Žádost o kompenzační bonus pro OSVC (bez diakritiky)
3. odešlete do datové schránky správce daně:

V listinné podobě

1. žádost vytiskněte a vlastnoručně podepište
2. odešlete poštou nebo odnese osobně na podatelnu ÚzP nebo na adresu ÚzP:

E-mailem

1. žádost vytiskněte a podepište
2. naskenujte nebo vyfoťte a přiložte k e-mailu
3. uveďte předmět – Žádost o kompenzační bonus
4. odešlete na e-mail ÚzP:

Datovou schránkou jiného subjektu

1. žádost vytiskněte a podepište
2. naskenujte a předejte jinému subjektu (např. účetní, daňovému poradci apod.) k odeslání do datové schránky správce daně:

Příloha 2 – Výzva k odstranění pochybností (POP)

Název orgánu FS

adresa

Název vyřizujícího útvaru orgánu FS

adresa

Datum:

Č. j.:

Spisová značka:

Vaše č. j./zn. ... ze dne

Vyřizuje:

Tel.:

E-mail:

ID datové schránky:

označení příjemce

adresa

identifikace příjemce

V Ý Z V A k odstranění pochybností

Shora uvedený správce bonusu podle ustanovení § 89 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), ve věci kompenzačního bonusu dle zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 (dále jen „ZKB“) nárokovaného ve Vaší žádosti podané dne, která byla zaevidována pod č. j.

V á s v y z ý v á

k odstranění pochybností o *(nutno zvolit pouze konkrétní možnost(i) odpovídající Vaší aktuální situaci) správnosti / průkaznosti / úplnosti / pravdivosti* údajů uvedených v podané žádosti, spočívajících v:

Označení a popis konkrétních skutečností, o nichž má správce daně pochybnosti (např. o existenci předmětu kompenzačního dle § 6 odst.ZKB).

Lhůta pro odstranění uvedených pochybností se stanoví v délce 15 dnů ode dne doručení této výzvy.

Odůvodnění:

Zde správce bonusu rozepíše své pochybnosti uvedené ve výroku výzvy, které má příjemce rozhodnutí odstranit / vyjádřit se k nim atd. (např. subjekt bonusu v žádosti uvádí, že byl nucen z důvodu krizových opatření uzavřít provozovnu, přičemž s ohledem na charakter jeho podnikání, tj. on-line prodej zboží přes internet, vyvstala pochybnost o pravdivosti tohoto tvrzení...)